สวนกุหลาบวิทยา

เศรษฐกิจตกต่ำ

ปีที่สิบ ฉะบับที่สิบ

มกราคม

พระพุทธศักราช ๒๔๗๔

เพาะช่าง

สวนกุหลาบ วิทยาลัย

สวนกุหลาบวิทยา

เป็นหนังสือพิมพ์รายเดือนซึ่งได้จดทะเบียน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสมุดเอกสาร และหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ แล้ว หมายเลข ที่ ๖.

เจ้าหน้าที่กิจการแผนกต่าง ๆ ของโรงเรียน

พระปวโรฬารวิทยา	อาจารย์ใหญ่
หลวงวิศาลดรุณกร	อาจารย์ผู้ปกครอง
ขุนจำนงพิทยประสาท	ครูประจำห้องวิทยาศาสตร์
ขุนจรรยาวิศาล	ผู้กำกับการลูกเสือ
หลวงเสขสุนทร	นายวงแตรวง
ขุนสรรคเวทย์	เลขานุการกีฬาฟุตบอลล์
นาย นิตย์ นพคุณ	บรรณารักษ์
นายถมยา จันเอม	บรรณารักษ์

ปีที่สิบ ฉะบับที่สิบ ประจำเดือน มกราคม พ.ศ.๒๔๗๔

ค่าบำรุงโปรดติดต่อกับ
เหรัญญิกโดยตรง

ผู้ใดจะให้เรื่องแก่หนังสือนี้ โปรดส่งได้ที่บรรณาธิการ เมื่อพิจารณาดูเห็นเหมาะแก่การที่จะนำลง ก็จะได้จัดการให้เป็นประโยชน์ในโอกาสอันควร

ค่าบำรุง ปีละสามบาทถ้วน ส่งล่วงหน้า

ขายปลีกฉะบับละ ๓๕ สตางค์

กำหนดเตือนเงินค่าเล่าเรียน
การคัดชื่อออกและลาออก

เปิดภาคแล้ว ๒ สัปดาห์ ให้เตือนครั้งที่ ๑

เปิดภาคแล้ว ๕ สัปดาห์ ให้เตือนครั้งที่ ๒

เปิดภาคแล้ว ๖ สัปดาห์ ให้เตือนครั้งที่ ๓

เมื่อเตือนครั้งที่ ๓ แล้วให้รอไปอีก ๓๐ วัน ถ้ายังไม่ส่งโรงเรียนจะรายงานคัดชื่อออก ถ้าจะลาออก ต้องลาออกนับตั้งแต่วันเปิดภาคไปไม่เกินกว่า ๗ วัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วต้องเสียค่าเล่าเรียนเต็มภาค

สวนกุหลาบวิทยา

ปีที่สิบ ฉะบับที่สิบ ประจำเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๔

เด็กฉลาดกว่าผู้ใหญ่

ของ

เคานท์ ลีโอ ทอลสตอย

ปีนั้น วัน ปาสเกอร์ มา ถึง เร็ว ไป หน่อย เลื่อน ก็ พึ่ง จะ เลิก หิมะ ยัง มี อยู่ ใน ลาน และ น้ำ ได้ ไหล เป็น ลำธาร ลง ไป ตามถนน ใน หมู่ บ้าน

เด็กหญิง สอง คน อยู่ คน ละ บ้าน เผอิญ มา พบ กันเข้า ที่ ตรอก ใน ระหว่าง บ้าน ของ เขา ทั้งสอง ตรง ที่ ๆ น้ำ สกปรก ไหล ผ่าน ลาน โรง นา มา รวม กัน เปน หนอง ใหญ่ เด็กหญิง คน หนึ่ง ค่อน ข้าง เล็ก มาก อีก คน หนึ่ง โต กว่า หน่อย แม่ ของ เขา ได้ แต่งตัว ด้วย เสื้อ ผ้าใหม่ ทั้ง คู่ คนเล็ก ใส่ ชุด สี น้ำเงิน อีก คน หนึ่ง ใส่ เสื้อ ดอก เหลือง และ เด็ก ทั้ง สอง มี ผ้า โพก ศีรษะ สีแดง เมื่อ เขาพบ กัน เข้า นั้น เขา พึ่ง กลับ จาก วัด และ ใน ตอน แรก ต่าง ก็ อวดของ สวย ๆ งาม ๆ ซึ่งกัน และกัน และ แล้ว ก็พา กันเล่น สัก ครู่หนึ่ง เขา ก็นึกอยาก จะ

ท่องน้ำเล่นในหนองน้ำนั้น และพอคนเด็กจะก้าวลงไปในน้ำทั้งถุงเท้ารองเท้า คนใหญ่ก็ได้ห้ามเขาเสีย

"อย่าลงไปทั้งเกือกซี มะดาสะ แม่จะดุเอา ฉันจะถอดเกือกและถุงตีนของฉันออก เธอเอาของเธอออกด้วยซี"

เขาก็ถอดถุงเท้าและรองเท้า และก็ถลกผ้านุ่งขึ้น ต่างก็เดิรท่องน้ำเข้ามาหากัน น้ำนั้นลึกเพียงข้อเท้า เด็กคนเล็กและเขาพูดว่า

"น้ำตรงนี้ลึก อะกุลยะ, ฉันกลัว"

"มาเถอะน่า" อีกคนหนึ่งพูด "ไม่ต้องกลัว คงไม่ลึกไปกว่านี้ดอกน่า"

เมื่อต่างคนเดิรเข้ามาใกล้กัน อะกุลยะพูดว่า

"ระวัง มะดาสะ อย่าเตะน้ำให้กระเด็น เดิรดี ๆ"

เขายังไม่ทันพูดหมดคำ มะดาสะเอาเท้ากระแทกลงไปในน้ำ ๆ ก็กระเด็นไปเปื้อนเสื้อของอะกุลยะ ตาและจมูกก็เปื้อน เมื่อเขาเห็นผ้าของเขาเปื้อน เขาก็โกรธและวิ่งมาจะตีมะดาสะ ๆ กลัวและเห็นว่าเขาทำผิดก็รีบขึ้นมาจากหนองและจะหนีกลับบ้าน ในทันใดนั้นเผอิญแม่ของอะกุลยะผ่านมาทางนั้น แลเห็นผ้านุ่งและแขนเสื้อของลูกสาวของเขาเปื้อน เขาจึ่งพูดขึ้นว่า

"เด็กนี่ซนจริงและสกปรกด้วย เจ้าไปทำอะไรมา ?"

"มะดาสะแกล้งเตะน้ำใส่ฉัน ?" เด็กหญิงนั้นตอบ

เมื่อแม่ของอะกุลยะ ได้ยินเช่นนั้น เขาก็จับมะลาสะไว้เอามือตีไปที่ต้นคอ มะลาสะก็ร้องเอ็ดตะโรก้องไปทั้งถนน แม่ของเขาก็ออกมา

"เจ้าตีลูกของข้าทำไม?" เขาพูด และเขาก็ต่อว่าเพื่อนบ้านของเขา คนหนึ่งว่าไปคำ อีกคนหนึ่งก็ตอบมา ลงท้ายก็ทะเลาะกัน พวกผู้ชายก็ออกมา และรวมกันเป็นกลุ่มในถนน ทุก ๆ คนต่างก็ส่งเสียงเอ็ดตะโร ไม่มีใครฟังสักคน เขาทั้งหมดก็ทะเลาะกันใหญ่ จนถึงคนหนึ่งเกิดผลักอีกคนหนึ่ง เหตุการณ์นั้นเกือบจะถึงกับเลือดตกยางออก ก็พอดียายของอะกุลยะได้เข้ามากั้นกลาง ห้ามไว้

"ท่านคิดอย่างไรกัน พวกเรา ทำเช่นนี้ดีแล้วหรือ? วันนี้เป็นวันพระแท้ ๆ เราควรจะสนุกสนานร่าเริง และไม่ควรจะทะเลาะกันเช่นนี้เลย"

คนพวกนั้นไม่ได้เงี่ยหูฟังหญิงชรานั้นเลย และเขาก็เกือบจะถูกผลักหกคะเมน และยายแก่นี้แทบจะไม่สามารถทำให้คนหมู่นั้นเลิกทะเลาะกัน ถ้าอะกุลยะและมะลาสะไม่ช่วยทำเสียเอง ขณะเมื่อพวกผู้หญิงกำลังด่ากันอยู่ อะกุลยะได้เช็ดโคลนที่เปื้อนเสื้อออกเสีย และได้กลับไปที่หนองนั้นอีก เขาหยิบเอาหินมาคุ้ยดินที่อยู่หน้าหนองนั้นให้เป็นทาง เพื่อให้น้ำไหลลงไปที่ถนน ในทันใดนั้นมะลาสะก็เข้าไปช่วย และเอาเศษไม้ขุดร่อง

น้ำ พอ พวก ผู้ชาย กำลัง จะ ตีกัน ขึ้น น้ำจาก ร่อง ที่ เด็กหญิง ขุด ได้ ไหล ลง ไป ยัง ที่ หญิงแก่ กำลัง พยายาม จะ ห้าม พวก ผู้ชาย เด็ก หญิง วิ่ง ตาม น้ำไหล ไป ข้าง ละคน

"จับ มัน ไว้ มะลาส๊ะ จับ มัน ไว้" อะกุลยะ ตะโกน ฝ่าย มะลาส๊ะ พูด ไม่ ออก เพราะ กำลัง หัวเราะ อยู่

เด็กหญิง สองคน พอ ใจ มาก และ คอย ดู เศษไม้ ที่ ลอย ไป ตาม ร่องน้ำ ของ เขา และ ก็ วิ่ง ตรง ไป ยัง หมู่ พวก ผู้ชาย และ หญิง ชราเมื่อ ได้ เห็น ดังนั้น จึ่ง พูด กับ พวก ผู้ชาย นั้น ว่า

"ท่าน ไม่ ขายหน้า เด็ก บ้าง หรือ? ท่าน มา ทะเลาะ กัน ก็ เพราะ เด็ก ทั้งสอง นั้น เอง แต่ เขา ลืม เรื่อง ที่ เขา ทะเลาะ กัน แล้ว และพา กัน เล่น สนุก สนาน อยู่ แม่ มหาจำเริญ เขา ฉลาด กว่า ท่าน"

พวก ผู้ชาย มอง ดูเด็กหญิง เด็ก ๆ และ รู้สึก ละอายใจ และ หัวเราะ เยาะ ตัว ของ เขา เอง และ ต่าง ก็ กลับ ไป บ้าน ของตน

เมื่อ ถึง คราว ท่าน บ้าง แล้ว ท่าน จง ทำ อย่าง เด็ก น้อย ๆ นี้เถิด ท่าน ก็ จะ ไม่ มี ความ เสียหาย อัน หนึ่ง อันใด และ ก็ จะ มี แต่สุข

(สงวน ลิขสิทธิ์)

เศรษฐกิจตกต่ำ

[เก็บข้อความจากวิทยุกระจายเสียง ของท่านเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งท่านได้แสดงเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ศกนี้ นอกจากจะแสดงความเข้าใจในเรื่องที่ว่า เหตุไรการเงินจึงตกต่ำแล้ว หวังว่าจะเป็นประโยชน์ในการเรียงความเรื่องนี้อีกอย่างหนึ่งด้วย-ขุนจงจัดนิสสัย]

คำที่เรียกว่า "เศรษฐกิจตกต่ำ" หรือ "การตกต่ำแห่งเศรษฐกิจ" นี้ เป็นคำที่แพร่หลายอยู่ทั่วไปในประเทศสยาม นับแต่กลาง พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นมา แต่ในเวลานั้นเราคงได้ยินฉะเพาะถ้อยคำเท่านั้น ยังไม่ถึงแก่ได้พบสภาพของความจริง มาบัดนี้เราได้ประสพความจริงของเรื่องนั้นอย่างชัดเจนแล้วว่า ผลแห่งการเงินตกต่ำ อันเรียกตามศัพท์ว่า "เศรษฐกิจตกต่ำ".

นั้นเป็นอย่างไร และโรคนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วในกรุง ก็เลยระบาดไปจนถึงต่างจังหวัดด้วย

แท้จริงการตกต่ำแห่งเศรษฐกิจนี้ ไม่ใช่ของใหม่ ได้เคยมีมาแล้วในประวัติการ และยังจะมีต่อไปในเบื้องหน้า โดยมิต้องสงสัย บางทีการตกต่ำก็ได้เกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งฉะเพาะอย่างเดียว บางทีก็เกิดขึ้นฉะเพาะประเทศเดียว แต่บางทีก็เกิดขึ้นเป็นการใหญ่โตกระทบกระเทือนถึงกันทั่วโลก ดั่งความตกต่ำซึ่งกำลังเผชิญหน้าเราอยู่ในทุกวันนี้ ก็เมื่อผลอันเราประจักษ์อยู่เป็นภัย หากจะเปรียบก็ได้แก่โรคชะนิดหนึ่ง ฉะนั้นจึ่งเป็นความจำเป็นโดยแท้ที่เราควรจะทราบสมุฏฐานของโรค และทางที่จะเยียวยาของแพทย์ผู้มีความรู้ไว้บ้าง ถึงแม้ว่ายังไม่สู้จะชัดเจนนัก ก็ยังดีกว่าไม่รู้เสียเลย

อาการของโรคอันเรียกว่า "ความตกต่ำแห่งเศรษฐกิจ" ครั้งใหญ่ อันกระทบกระเทือนไปถึงกันทั่วโลกนี้ ท่านผู้เป็นปราชญ์ในทางเศรษฐกิจ ได้พิจารณาโดยถ่องแท้แล้ว จึ่งได้กล่าวไว้เพื่อเป็นทางแห่งความเข้าใจดั่งนี้ :—

๑. เครื่องจักรเข้ามาทำให้สินค้าตกต่ำและคนไม่มีงานทำ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุว่า เครื่องจักรและเครื่องมือที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมสมัยนี้ใหญ่โต มีฤทธิ์และกำลังมากมายนัก อาจทำสินค้าอันเป็นจำนวนมาก ๆ ให้สำเร็จในเวลาครู่เดียว ภาชนะ

ที่ขาย ราคา ถูก ๆ ใน ตลาด โดย มาก มาจาก โรงงาน ใหญ่ ๆ ที่ ทำได้ วัน ละ หมื่น ๆ แสน ๆ ชิ้น อุตสาหกรรม ที่ ทำได้ อย่าง เนรมิต เป็นจำนวน มากมาย ใน เวลา รวดเร็ว เช่นนี้ เรียก ว่า Mass Production ซึ่ง นับ ว่าเข้า มา ทำการ แทน มนุษย์ ทุก อย่าง คง ใช้ คน ควบคุม เพียง ๒—๓ คนเท่านั้น เพราะอุตสาหกรรม ขนานใหญ่ เช่นนี้ ย่อม สามารถ ทำ สินค้าได้ รวดเร็ว และ มากมาย สินค้า จึงเกลื่อน กลาด ตลาดและ ราคาตก ก็ เมื่อ เครื่องจักร เป็น ทาส เข้ามา รับใช้ งาน แทน แรง มนุษย์ แล้ว มนุษย์ ผู้เป็น นาย ก็ มี คน ทำงาน น้อย เข้า จำนวน คน ที่ ไม่ มี งาน ทำ จึ่ง มี ทวี ยิ่ง ขึ้น นี้ นับ ว่า เป็น ต้น เหตุ ประการหนึ่ง

๒. ทองคำถูกเก็บเป็นทุนสำรองเสียมาก ตลาด ไม่ มี ทองคำ เป็น เงิน ตรา พอ ใช้ ทุก วัน นี้ โลก ต้อง การ นิยม ใช้ ทองคำ เป็น มาตรา สำหรับ ซื้อ ขาย และ เปลี่ยน เพราะ ทองคำ เป็น แร่ ที่ หา ได้ ยาก กว่า เงิน เมื่อ ทองคำ ซึ่ง เป็น เงิน ตรา ของ โลก ถูก เก็บ เข้า คลัง ของ ฝรั่งเศส และ อเมริกา แห่ง ละ มาก ๆ เช่นที่ เป็น อยู่ ใน บัดนี้ ตลาด ของ โลก จึ่ง ไม่ มี เงิน ตรา พอ ใช้ การ ซื้อ ขาย ก็เลย ทำ กัน ไม่ ใคร่ สะดวก เพราะ ขาด เงินตรา ที่ เป็น เครื่อง วัด สินค้า ก็เหลือ เบะ บะ ขาย ยาก และ ผู้ ที่ ไม่ มี เงิน ก็ ไม่ ต้อง การ ซื้อ หรือ ซื้อ ก็ ฉะเพาะ สิ่ง ที่ จำเป็น จริง ๆ

๓. เงินปรับและหนี้สงครามเป็นปัจจัยอีกอันหนึ่ง หนี้สงคราม ของ โลก คราว ที่ แล้ว มานี้ ทั้ง เงิน ปรับ ที่ สัมพันธมิตร เป็น ลูก หนี้

อเมริกา เพราะได้ยืมมาใช้ในการสงคราม ก็ต้องอาศัยเงินปรับจากเยอรมันนี จึ่งจะได้นำมาใช้หนี้ให้แก่อเมริกา ฝ่ายเยอรมันนีผู้บอบช้ำมาแล้วระหว่างทำสงคราม เมื่อจะต้องใช้หนี้ปีละมากมายเป็นเวลาหลายสิบปีกว่าจะหมด พอใช้มาได้ไม่กี่ปีก็เกิดอาการโลหิตจาง คือ โลหิตแห่งเศรษฐกิจ จนถึงธนาคารอามสตาดเตอร์ ซึ่งเป็นธนาคารใหญ่ของชาติแห่งหนึ่ง ต้องงดจ่ายเงินเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคมศกนี้ อาการเป็นไปในทางจะต้องถึงแก่ล้มตะลายสักวันหนึ่ง ฉะนั้นอเมริกาผู้ไม่ใช่มีส่วนปรับของเยอรมันนี แต่เป็นเจ้าหนี้ผู้ให้ฝ่ายสัมพันธมิตรกู้ จึ่งต้องพลอยร้อนใจไปด้วย ประธานาธิบดีฮูเวอร์ จึ่งต้องตั้งตัวเป็นผู้เห็นแก่โลก ได้แนะนำออกมาบัดนี้ว่า "ให้หยุดพักการใช้หนี้สินกันทั้งหมดเสียปีหนึ่ง เพื่อช่วยเศรษฐกิจ" ต่างประเทศก็ยินยอม ในระหว่างนี้เยอรมันนีต้องการกู้เงินต่างประเทศไปทำงาน ธนาคารหลวงแห่งมหาประเทศก็ต้องให้กู้ แต่ก็ไม่กล้าให้เป็นจำนวนมาก และจำกัดเวลาให้ไม่นานนัก นี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า หนี้สินสงครามทั้งสองประเภท (เงินปรับกับเงินใช้หนี้) เป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากทั้งทางการเมืองและการเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่แท้ มารับรองความเห็นของฝ่ายที่ว่า หนี้เป็นเหตุให้ฝ่ายเศรษฐกิจตกต่ำ

๔. แร่เงินตกราคา เมื่อต้นพุทธศตวรรษนี้ ประเทศที่ใช้แร่

เงิน เป็น มาตรา ทำ การ แลก เปลี่ยน ซื้อ ขาย มี มาก ภาย หลัง ได้ มี ประเทศ ที่ ใช้ ทองคำ เป็น มาตรา มาก ขึ้น ทุกที จน บัดน นับ ว่า โลก ได้ เปลี่ยน แปลง ความ นิยม จาก การ ใช้ แร่ เงิน มา เป็น แร่ ทองคำ แล้ว ยุโรป และ อเมริกา ได้ ใช้ ทองคำ เป็น มาตรา ก่อน ฝ่าย บูรพ-ทิศ จึ่ง ได้ เปลี่ยน แปลง ตาม ความ นิยม นั้น โดย ลำดับ สยาม ได้ ใช้ วิธี ตี ราคา เงิน ตรา ของ เรา เทียบ กับ ราคา ทองเปานด์ เรา ก็ เป็น อัน ได้ ทำ เงิน ตรา ของ เรา ให้ เข้า มาตรา ทองคำ แล้ว ราษฎรสา-มัญ ที่ไม่ ค่อย เกี่ยวข้อง กับ การ ค้าขาย ต่าง ประเทศ จะ รู้สึก เหมือน ว่า เรา ใช้ เงิน เป็น มาตรา เพราะ เห็นแต่ เหรียญเงิน และ ธนบัตร ที่ ใช้ แทน เหรียญ เงิน เท่า นั้น ต่อ เมื่อ ได้ ทราบ เรื่อง การ ค้า ขาย อัน เกี่ยว ข้อง กับ ต่างประเทศ แล้ว จึ่ง จะ เข้า ใจ ว่า เงิน ตรา ของ เรา ใช้ อย่าง มาตรา ทองคำ เพราะ รัฐบาล รักษา อัตรา แลกเปลี่ยน เงิน บาท ที่ เทียบ กับ มาตรา ทอง เปานด์ ให้ คง ที่ ไว้ เป็น อัน ว่า การ ซอ ขาย แลก เปลี่ยน กับต่าง ประเทศ นับ ราคา อย่าง ทอง เปานด์ ทอน มา เป็น เงิน บาท อย่าง คง ตัว เป็น ยุติ ถ้า จะ ต้อง เปลี่ยน ราคา ที่ เทียบ นี้ บ้าง ด้วย ความ จำเป็น ทาง เศรษฐกิจ รัฐบาลก็ ประกาศใหม่ ให้ทราบ ทั่ว กัน ดั่ง ที่ ได้ เปลี่ยน แปลง มา หลายครั้ง แล้ว และ ถึง แม้ ว่า จะ เปลี่ยน แปลง ไป อย่างไร รัฐบาล ก็ รักษา อัตรา ที่ เปลี่ยน นั้น ให้ คง ที่ อยู่ เสมอ โดย มี ทองเปานด์ เก็บ ไว้ ณ ต่างประเทศ ให้ พอ แก่ ที่ จะ ขาย เงิน บาท หรือ รับ ซื้อ ทองเปานด์ ตาม อัตรา ของ รัฐบาล ได้ ทุก เมื่อ ไม่ ว่า ใคร จะ มา ซื้อ ขาย เป็น จำนวน เท่าไร

แต่จีนยังไม่ได้ทำอะไร ยังคงใช้มาตราเงินอยู่ตามเดิม บัดนี้ราคาแร่เงินตกต่ำมาก ถ้าราคาเงินข้างหนึ่งนับอย่างทองคำอีกข้างหนึ่งนับอย่างเงิน การทำหน้าที่ของฮ่องกงให้แก่ประเทศจีนก็ไม่สะดวกเลย เพราะราคาเงินทั้งสองประเทศเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หายุติไม่ ย่อมไม่สะดวกแก่การค้าขายเข้า สยามมีตลาดฮ่องกงเป็นตลาดสำคัญด้านหนึ่ง จึงต้องตกไปตามราคาค่าหรือกำลังที่สามารถซื้อของเหรียญฮ่องกง เหรียญนี้แต่ก่อนเคย ๖๐ เหรียญต่อ ๑๐๐ บาท คือ ๓ เหรียญต่อ ๕ บาท แต่เดี๋ยวนี้ ๑๕๗ เหรียญ (วันที่ ๙ ตุลาคม–๗๕) ต่อ ๑๐๐ บาท และก่อนหน้านี้สักหน่อย ๑๘๒ เหรียญต่อ ๑๐๐ บาท ส่วนสินค้าขาเข้าของประเทศจีนซึ่งล้วนมาจากต่างประเทศที่ใช้มาตราทองคำ เมื่อคิดราคาเป็นแร่เงินอันตกต่ำ ก็เท่ากับประเทศจีนต้องซื้อของแพงขึ้นเท่าตัว หรือเอา ๒ คูณ เมื่อกำลังเงินของตัวต้องเอา ๒ หาร หรือมีกำลังทางการซื้อของ ๆ ตนลดไปครึ่งหนึ่ง ครั้นเอาไปซื้อของต่างประเทศก็ต้องเอา ๒ คูณราคาเดิมหรือแพงขึ้นเท่าตัว ดังนี้ประเทศที่ใช้เงินเป็นมาตรา ไม่แย่จะไปแย่เอาเมื่อไร ?

๕. เข้าที่ต่างประเทศทำอย่างเหลือเฟือ ประเทศที่ทำนาเข้าในบูรพทิศ คือ พะม่า อินโดจีน และสยาม ต่างเบิกนาออกไปปีละมาก ๆ ด้วยการคมนาคม ทดน้ำ บำรุงประเทศที่เคยทำนาเข้าไม่พอกิน เช่นญี่ปุ่น ก็ใช้เครื่องมือใหม่และความรู้ทาง

วิทยาศาสตร์ ให้เนื้อนาเท่ากัน ทำได้ผลมากขึ้น จนเดี๋ยวนี้ ญี่ปุ่นมีเข้าเที่ยวบอกขาย และจำเพาะเมื่อปีกลายนี้ เข้าสยาม พะม่า อินโดจีน และญี่ปุ่น ต่างก็ได้ผลงามด้วยกันทั้งหมด ดั่งนี้ก็พอเข้าใจได้ว่า ทำไมเข้าจึ่งราคาตกต่ำ ?

อนึ่ง การแก้ไขการตกต่ำนี้ หากจะพูดทั่ว ๆ ไปก็ออกจะเป็นของยากมาก เพราะเราไม่สามารถที่จะสอดส่องได้โดยตลอด แต่สำหรับประเทศสยาม ท่านศาสตราจารย์ซิมเมอรแมน ผู้ได้มาตรวจความเป็นไปของสยามอยู่เป็นเวลาหลายเดือน อันจะช่วยบำรุงฐานะแห่งเศรษฐกิจนี้ ท่านได้ลงความเห็นไว้อย่างยืดยาว แต่หากจะสรุปเพียงสังเขปแล้ว ก็มีความว่า "ประเทศสยามยังมีดินแดนอยู่มาก ที่ไม่เหมาะแก่การปลูกเข้า ควรปลูกพันธุ์ไม้อื่น ๆ เพื่อให้ช่วยเป็นกำลังกันในเวลาที่อย่างใดอย่างหนึ่งเพลี่ยงพล้ำลงไปด้วยความตกต่ำ หรือด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม พันธุ์ไม้เหล่านั้นคือ ฝ้าย ยาสูบ ไหม พริกไทย ถั่วลิสง และผลไม้ต่าง ๆ พร้อมกับคำแนะนำให้กสิกรรู้วิชชาเพาะปลูกชะนิดใหม่ ๆ ของโลก ตลอดจนการใช้ปุ๋ยสัตว์ให้เหมาะแก่พันธุ์ไม้นั้น ๆ ด้วย นั่นแหละ การเศรษฐกิจของเราจึ่งมีหวังว่าจะเฟื่องฟูขึ้น"

ตำราที่ดีเยี่ยมสามฉะบับ

ของ นาย เอ็น: ซัตตัน F.R.G.S.

วิธีและสำเนาจดหมายอังกฤษ

HOW TO WRITE ENGLISH LETTERS

มีวิธีเขียนจดหมายถึงชนทุกชั้น นับแต่เด็กจนถึงพระเจ้าแผ่นดิน, จดหมายของาน, ขอลาหยุด, ขอใบรับรอง, เชิญไปงาน, สั่งของ, จดหมายราชการ, ติดต่อการค้าขาย, แสดงความยินดี, ตลอดจนจนทำพินัยกรรม์ และแจ้งความ ฯ ล ฯ เล่มละ ๑.๒๕ บาท

ภูมิศาสตร์สากลอย่างย่อ

เป็นตำราภูมิศาสตร์ สากลทางรัฐฐประศาสน์, พาณิชยศาสตร์, ดาราศาสตร์, คำนวณ, กำเนิดดินฟ้าอากาศ, ความหมุนเวียนของดาวนพเคราะห์, จันทร และสุริยคติ ฯ ล ฯ มีภาพและแผนที่ประกอบอย่างชัดเจน เล่มละ ๑.๒๕ บาท

ภูมิศาสตร์สยาม

เป็นตำราภูมิศาสตร์กล่าวฉะเพาะประเทศสยาม ว่าด้วยภูมิประเทศ, ฤดู, ดินฟ้าอากาศ, พันธุ์ไม้, แร่, สัตว์, พณิชยการ, การปกครอง, พลเมือง ฯ ล ฯ แจ้งไว้โดยชัดเจน สถิติและแผนที่กิจการต่าง ๆ ใหม่ที่สุด เล่มละ ๑.๒๕ บาท

ตำรา ทั้ง สามนี้ ได้ ใช้ แพร่ หลาย ทั่ว พระ ราช อา ณา จักร โดยกระทรวงธรรมการได้ตรวจเห็นชอบ และอนุญาตให้ ใช้ ในโรงเรียนของรัฐบาลได้ มีจำหน่ายตามร้านขายหนังสือทั่วไป

ถ้าต้องการจำนวนมากอันไม่น้อยกว่าสิบเล่มลดให้ ๒๐ เปอร์เซนต์

ส่งจดหมายยังเจ้าของ ณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ประวัติมวย

เม่งซัม พูนสวัสดิ์ เรียบเรียง

วิชชา มวยนี้ได้มีมานมนานแล้ว ตามประวัติวิชชามวยของจีนกล่าวว่า มนุษย์ครั้งดึกดำบรรพ์ได้ฝึกหัดท่าหลบหลีกต่อยตีต่าง ๆ เพื่อป้องกันต่อสู้สัตว์ทั้งหลาย ครั้นนานวันเข้าเพลงมวยต่าง ๆ ก็มีวิธีพลิกแพลงมากขึ้นเป็นลำดับ ในที่สุดมนุษย์ก็ใช้วิชชามวยสำหรับทำการรณรงค์สงคราม เพราะฉะนั้นนักรบโบราณถึงจะไม่รู้จักหนังสือ ก็สามารถเป็นแม่ทัพนายกองได้ ถ้ามีความเก่งกล้าในเชิงมวยจริง ๆ เช่นซือนกุ้ยเป็นต้น มวยเจริญถึงขีดที่สุดในยุคชุนชิว' (春秋) ซึ่งก่อนพุทธกาล

เมื่อพุทธศักราช ๓๒๕ พระเจ้า 'สื่อหวง' (始皇) ราชวงศ์ 'ฉิน' (秦) ทรงราชสมบัติมาได้ ๒๙ ปี ได้ปราบปรามศัตรูภาย

ในสงบราบคาบลงแล้ว พระองค์ก็หมดกังวลในพระราชกรณียกิจอันยุ่งยาก ทรงพระสำราญพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง ทรงมีพระราชประสงค์จะให้พระชนม์ชีพยั่งยืนตลอดไปไม่มีวันแตกดับ มีผู้กราบทูลพระองค์ว่า ที่เกาะ 'จู่โจว' (祖州) ซึ่งอยู่ในทะเลทางทิศตะวันออก (คือเกาะญี่ปุ่นเดี๋ยวนี้) เป็นที่อยู่ของเซียนทั้งหลาย ภายในเกาะนั้นมีต้นยาวิเศษชะนิดหนึ่ง เมื่อได้ทรงเสวยแล้วจะกระทำให้พระชนม์ชีพยั่งยืน จึ่งโปรดเกล้าให้นักพรตผู้หนึ่งมีนามว่า 'สูฟุ' (徐福) กระทำพิธีนำพาเด็กชายสามพันคน เด็กหญิงสามพันคน ลงเรือใหญ่แล่นข้ามทะเลไปยังเกาะจู่โจว เพื่อนำต้นยาวิเศษมาถวาย สูฟุนั้นครั้นไปถึงเกาะจู่โจวแล้ว เห็นภูมิประเทศบนนั้นสวยงามเป็นที่น่าเพลิดเพลิน และทั้งบริบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ส่วนต้นยาวิเศษนั้นไม่เห็นมีอยู่ณที่ใด และเหล่าเซียนก็ไม่เห็นมีเลยสักรูปเดียว มีแต่คนพื้นเมือง เป็นมนุษย์ซึ่งมีรูปลักษณะต่ำเตี้ย ยังไม่มีการศึกษาอะไร สูฟุจึ่งอยู่ทำการสั่งสอนให้ชาวเกาะนี้รู้จักใช้หนังสือกัน เด็กชายหญิงหกพันคนกับพวกที่ไปด้วยกันนั้น ก็ได้ตั้งภูมิลำเนาทำมาหากินอยู่ที่นั่นเอง หาได้กลับมาประเทศจีนไม่ ภายหลังได้สมพงศ์กับคนพื้นเมือง เลยกลมกลืนเป็นชาติเดียวกันไป เมื่อสูฟุถึงแก่กรรมแล้ว คนทั้งหลายคิดถึงบุญคุณของท่านที่ได้ทำไว้ จึ่งได้พร้อมใจกันสร้างศาลขึ้น

สำหรับ ทำ การ สักการะบูชา ศาล สูฟุ นั้น เวลานี้ ก็ ยัง คง มีอยู่ ชาว ญี่ปุ่น ก็ ยัง เคารพ นับถือ กัน

แต่ คนโดย มาก กล่าวว่า การไป เกาะ จู่โจว ของ สูฟุ นั้น เป็นอุบาย ของ สูฟุ โดย ไม่ มี ความ พอใจ ใน การ กระทำ ของ พระเจ้า สื่อหวง ด้วยใน เวลา นั้น พระเจ้า สื่อหวง มิได้ ทรง ตั้ง อยู่ ใน ทศพิธ ราชธรรม คือ (๑) ริบ เอาอาวุธ ต่าง ๆ ของ ราษฎร ทั้งหมด มี มีด ทวน หอก ดาพ เป็น ต้น แล้ว เอา มา หล่อ เป็น ตัว ตุ๊กตา ใหญ่ ๆ ประดิษฐ์ ไว้ ตาม พระราชวัง และ สถาน ที่ต่าง ๆ เพื่อ ป้อง กัน ไม่ ให้ ราษฎร มี อาวุธ ไว้ เพื่อ ก่อ การ กบฏ ใน วัน หน้า (๒) เก็บริบ เอา หนังสือ ต่าง ๆ ที่ ราษฎร มี อยู่ ทั้งหมด นั้น มา เผา ไฟ เสีย เพื่อ ป้อง กัน ไม่ให้ ราษฎร มี ความ รู้ ให้ เป็น คน โง่ เขลา อยู่ เรื่อย ไป จะ ได้ ไม่ มี ใคร มี สติปัญญา คิดแย่ง เอาราชสมบัติ บ้านเมือง จะได้ เป็นของ ราชวงศ์ ตลอด ไป (๓) ให้จับ เอา ผู้ ที่ มี ความ รู้ ดี และ เหล่า นักเรียน ทั้งหลาย ที่ มี ความ รู้ มาก แล้ว นั้น ไป ประหาร ชีวิต เสีย สิ้น เพราะ เกรง ว่า พวก ที่ มี ความ รู้ มาก เหล่านี้ อาจ จะ คบ คิด กัน เป็น กบฏ ต่อ พระองค์ การกระทำ ของ พระเจ้า สื่อหวง ดัง ที่ได้ กล่าวมาแล้วนี้ ไม่ เป็น ที่ พอใจ ของ ราษฎร พลเมือง ทั่ว ไป สูฟุ เห็น ว่า ถึง แม้ จะ ตัก เตือน พระองค์ ๆ ก็ จะ ทรง พระพิโรธ และจะ หา ว่า จะ คิด กบฏก็ จะ ต้อง ถูก ประหาร ชีวิต จึ่ง ได้ คิด อุบาย หา ช่อง ทาง ปลีก ตัว หนี ให้พ้น ไป ดัง ที่ได้ กล่าว แล้วใน ตอน ต้น ข้าพเจ้า เข้าใจ ว่า วิชชา

มวย ของ จีน คง ถูก นำเข้า ไป ยัง เกาะ ญี่ปุ่น ตั้งแต่ ครั้ง สูฟุ ไปญี่ปุ่น นั้น แล้ว

ใน ปทานุกรม 'ซื่องว้น' (辭源) กล่าว ว่า เมื่อปลาย แผ่นดิน เม่งเฉียว (ประมาณ สาม ร้อย ปี เศษ ล่วง มาแล้ว) มี นักมวย ผู้ หนึ่ง ชื่อ 'ฉินหยวนจั้น' (陳元贇) ข้าม ทะเล ไป ยัง เกาะ ญี่ปุ่น ไปเป็น ครู สอนมวย แก่ ชาว ญี่ปุ่น ชาว ญี่ปุ่น มีความ นิยม มาก ถือ เป็นวิชชา สำคัญ ประจำตัว บุคคล ทีเดียว เพราะ ฉะนั้น ตามโรงเรียน ต่าง ๆ ของ ญี่ปุน จึ่งได้ มีสอน วิชชามวย กันมา จน ทุก วัน นี้ ญี่ปุ่น เรียก ว่า ญิวญิตสู (柔術) อ่าน ตาม ภาษา แต้จิ๋ว ว่า "ยิวซุก" อ่าน ตาม ภาษา กลาง ว่า "หยิวซุ" สำเนียง อ่าน ก็ ไม่ ผิด กัน ไป เท่าไร

ใน สมัยโบราณ เสื้อผ้า ต่าง ๆ ที่ทำ ด้วย ฝ้ายเมืองไทย เราไม่ ต้อง พึ่ง ประเทศ อื่น เลย เรา ปลูก ฝ้าย และ ทอ ผ้า เอง ก่อน มหา สงคราม ฝ้าย เป็น สินค้า ขา ออก สำคัญ อย่าง หนึ่ง ของประเทศสยาม แต่ เดี๋ยว นี้ การ ทำไร่ ฝ้ายใน เมืองไทย ยัง มี เหลือ อยู่ น้อย เต็มที ใน ปี หนึ่ง ๆ เรา ซื้อ สินค้า ที่ ทำ ด้วยฝ้าย ราว ๒๕ ล้าน บาท

น.ว.ม

ภัทรา

นาย ประดิษฐ์ เขียน

[มีสตรีสมัยนี้ไม่น้อยที่ชื่อ «ภัทรา» แต่ก็ยังคงมีไม่น้อยที่ไม่รู้ว่า «ภัทรา» เป็นมงคลนามอย่างไร «ภัทรา» ในเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ มีคุณความดีอย่างไหน ผู้เขียนก็มีความประสงค์จะให้ผู้ที่ชื่อ «ภัทรา» ในปัจจุบันนี้ดีอย่างนั้นบ้าง]

พวก เรา ทั้งหลาย คง เคย ได้ อ่าน หนังสือ ที่ เกี่ยว แก่ พระพุทธศาสนา แล้วแทบทุกคน เช่น หนังสือ มหาเวสสันดรชาดก และหนังสือประถมสมโพธิ ฉะบับกรมพระปรมานุชิต ฯ ใน หนังสือ เหล่านี้ มักจะ ได้ พบ เรื่อง ที่ แสดง พระพุทธปาฏิหาริย์ ไว้ อย่างโลดโผน จน ไม่น่า จะ เชื่อ ถือ ว่า เป็น ไปได้เช่น นั้น จริง ๆ จึ่ง พา กัน รุมโทษพระอรรถกถาจารย์ (อาจารย์ ผู้ แก้ ความ พรรณนา ความ) ว่า ยกพระพุทธเจ้า เสีย ปั่นปี้ จน พวก เรา แทบ หมด ความ เลื่อมใส เรื่อง "พระนาง ภัทรา" นี้ก็ เป็น เรื่อง ๆ หนึ่ง ซึ่งท่าน อรรถกถาจารย์ เป็น

ผู้เล่า แต่ถ้าเราจะ พลอยเหมาเอาว่า เรื่องใดที่ พระอรรถกถาจารย์ เล่า เป็นเรื่อง ไร้ความจริงเสีย หมดแล้ว ก็ออก จะ เป็น การ ผิด หลัก แห่ง ความ ยุตติธรรม และเป็น การ ลงโทษ ท่านมาก อยู่ เพราะ ฉะนั้น ไม่ว่า เรื่องใด ๆ ก็ ตาม คงจะ ต้องมี ความ จริง อยู่บ้าง หาก แต่ ภายหลัง อาจจะ มี ผู้ต่อเติม ให้พิสดาร ยิ่ง ขึ้น เพื่อ เป็น อุบายให้ คน ทั้งปวง บังเกิด ความ สัทธาใน พระพุทธศาสนา และความ สัทธา อัน นี้ เอง ย่อม จูง ไป สู่ ความ สำเร็จ ใน สิ่ง ทุก อย่าง ทุก ประการ

เมื่อ ครั้ง พระเจ้า ติศราชา ครอง ราชย์ กรุงหงสาวดี นับ เป็น กษัตริย์ องค์ ที่ ๑๗ ใน ราชวงศ์ กษัตริย์ องค์นี้ มิ ได้ ทรง นับถือ พระ พุทธศาสนา เยี่ยง กษัตริย์ แต่ ก่อน ๆ ทรง เลื่อมใส ใน ลัทธิ เดียรถี (ดิรถะ = พวกเจ้าของ ท่า เจ้าของ ลัทธิ) พระองค์ มิได้ ทรง เคารพ ใน พระพุทธรัตนตรัย แม้ แต่ น้อย จึ่ง ได้ รับสั่ง ให้ราชบุรุษ เที่ยวเก็บ พระพุทธรูป อันเป็นที่กราบไหว้ บูชา ของพลเมืองตาม พระอารามต่าง ๆ ไป ทิ้ง น้ำ เสีย สิ้น

ใน กาล นั้น มี หญิง สาว รุ่น อายุ ๑๕ ปี คนหนึ่ง เป็น บุตร ผู้ มีอัน จะ กิน ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ ใน กรุงหงสาวดี ชื่อ ' ภัทรา ' มีนิสสัย สัทธา ใน พระพุทธศาสนา ยิ่ง ปฏิบัติตน เป็นผู้รักษาศีล บำเพ็ญทาน และสดับ พระธรรมเทศนา ใน วัน ธรรมสวนะ เป็นนิตย์ วัน หนึ่ง ภัทรา ได้ ชวน พวก สาว ใช้ ไป อาบ น้ำ ยัง แม่น้ำ ใน ขณะ ที่ เธอ กำลังเล่น น้ำ อยู่ นั้น ได้ คลำ ไป พบ วัตถุ ก้อนใหญ่ ก้อน หนึ่ง ซึ่ง จม อยู่ ในน้ำ

จึ่งมีความประหลาดใจ และได้ช่วยกันกับคนใช้ยกวัตถุนั้นขึ้นมาบนบก ปรากฏเป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิอันงดงามยิ่ง เธอมีความสงสัยเป็นอันมาก ว่าเหตุใดพระพุทธรูปงามๆจึ่งได้มาจมน้ำอยู่ในที่นี้ จึ่งถามพวกสาวใช้ สาวใช้คนหนึ่งตอบว่าการที่พระพุทธรูปมาจมน้ำอยู่ในที่นี้ ก็เพราะพระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้ใช้ให้ราชบุรุษนำมาทิ้งไว้ เพราะพระองค์ไม่ทรงนับถือพระพุทธศาสนา และถ้าพระองค์ได้ทรงทราบว่าใครนับถือพระพุทธศาสนาแล้ว จะจบตัวไปประหารชีวิตเสียทุกคน

ภัทรา ได้ฟังคำตอบของนางสาวใช้แล้ว ก็รู้สึกสลดใจในความร้ายกาจของพระราชาต่อพระพุทธศาสนายิ่งนัก และคิดว่าสำหรับตนเอง แม้ว่าพระเจ้าแผ่นดินจะลงโทษด้วยประการใดๆ ก็จะสู้ยอมสละชีวิตถวายต่อพระรัตนตรัย จึ่งได้จัดการช่วยกันงมพระพุทธรูปจากที่นั้นขึ้นมาจนหมด รวมทั้งสิ้น ๘ องค์ แล้วประดิษฐานไว้บนศาลาท่าน้ำ เพื่อเป็นที่สักการะบูชาต่อไป

กิตติศัพท์ที่ภัทรางมเอาพระพุทธรูปขึ้นมาจากน้ำนี้ ทราบไปถึงพระราชาๆจึ่งได้รับสั่งให้ราชบุรุษมากุมตัวเธอ ขณะนั้นภัทรากำลังขัดสีพระพุทธรูปอยู่ จึ่งขอผลัดให้เสร็จธุระเสียก่อน โดยให้ของเป็นสินน้ำใจแก่ราชบุรุษคนนั้นอย่างงาม ราชบุรุษนั้นก็คอยอยู่ ไม่ช้ามีราชบุรุษพวกที่สองมาตามอีก และไม่ยอมให้เวลาผัดผ่อนต่อไป ได้พากันนำตัวเธอไปถวายพระราชาโดยทันที

เมื่อ พระราชา ได้ รับสั่ง ถาม เรื่อง ราว ภัทรา ก็ รับ เป็น สัตย์ พระราชา ทรง พระพิโรธ ยิ่ง รับสั่ง ให้ราชบุรุษ นำ ช้าง ตก น้ำมัน มา แทง เธอ ซึ่ง ถูก มัด อยู่กลาง แจ้ง ภัทรา ไม่ ครั่น คร้าม ต่อ ราชภัย เธอตั้ง สัตยาธิษฐาน นมัสการ รำลึก คุณพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง และ แผ่ เมตตาจิตต์ ไปให้ พระราชา และผู้ เป็น ควาญช้าง นั้น ด้วยอำนาจ คุณ พระรัตนตรัย ได้ บันดาล ให้ช้าง ซึ่ง อาละวาด เมามัน อย่างดุร้าย สะดุ้ง ตกใจ ไม่ ทำ อันตราย ส่งเสียงร้อง อื้ออึง และ วิ่ง หนี เตลิด เข้า ป่า ไป

เมื่อ การ ประหาร ชีวิต ด้วย วิธี ที่ กล่าว มา แล้ว ไม่ เป็น ผล ดั่ง ความ คาด หมาย ราชบุรุษ ก็นำ ความกราบ บังคมทูล ต่อ พระราชา ๆ จึ่ง รับสั่ง ให้ ขุดหลุม ฝั่ง ภัทรา ไว้ เพียง แค่ หน้าอก และเอา ฟางเข้า มา สุม ไว้ เบื้อง บน ศีรษะ แล้ว เอา ไฟ จุด ภัหรา ก็ ระลึก ถึง คุณ พระรัตนตรัย เช่น คราว ก่อน เธอ จึ่ง มิ ได้ เป็น อันตราย ด้วย เพลิง แม้ แต่ น้อย ทำ ให้คน ทั้งหลาย มี ความ ประหลาด ใจ ราชบุรุษ จึ่ง นำ ความ ไป กราบ บังคมทูล พระราชา อีก พระราชา มี รับสั่ง ให้ หา ตัว ภัทรา ไป หน้าพระที่นั่ง แล้ว รับสั่ง แก่ ภัทรา ว่า "ถ้าเจ้า เห็น ว่า การ นับถือ พระพุทธรูป เป็นสิ่ง ประเสริฐ กว่าสิ่ง อื่น ๆ ในโลกแล้ว เจ้า จง ทำ ให้ พระพุทธรูป ของ เจา ลอย ขึน ไป บน อากาศ ให้ได้ ถ้า พระพุทธรูป นั้น ลอย ขึ้น ไป ไม่ ได้ ข้า จะ ให้ นำ ตัว เจ้า ไป สับ เสีย เจ็ด ท่อน"

ภัทรา รับคำ ด้วย ความ ไม่ แน่ ใจ เพราะ เธอ ไม่ เคย คิด เลย ว่า วัตถุ ที่ บุคคล หล่อหลอม ขึ้น ด้วย โลหะ เพื่อ เป็นที่ สักการะแทน องค์ สมเด็จ พระสัมมา สัมพุทธเจ้า จะ มี วิญญาณ เหาะ ลอย ได้ แต่ ก็ เป็น โอกาส สุดท้าย เธอ จึ่งได้ ให้คนหา ดอกไม้ ธูป เทียน มา บูชา แล้ว ตั้ง สัตยาธิษฐาน ขอ ให้ พระพุทธรูป ทั้งแปด ลอย ขึ้น ไป บน อากาศ ให้ประจักษ์ แก่พระเนตร พระราชา พอสิ้นคำ อธิษฐาน พระพุทธรูป ทั้ง แปด พระองค์ ก็ ลอย ขึ้น ไป บน อากาศ ไป ประดิษฐาน อยู่ ตรง หน้า พระที่นั่ง ปรากฏ แก่ พระเนตร พระราชา และตา ข้าราชบริพาร ทุก คน แล้ว กระทำ ปาฏิหาริย์ ลอย วน ต่อไป ทาง ทิศ ตะวันตก

พระราชา ทรง พระโสมนัสส์ และ เลย ทรงเลื่อมใส ใน พระพุทธ ศาสนา ในโอกาสนี้ ภัทราได้ ทูลขอ พระอนุญาตให้ พวก คณาจารย์ เดียรถีย์ ลองเหาะ ขึ้นไป บน อากาศ เช่น พระพุทธรูป บ้าง พระราชา ก็ ทรง อนุญาต แต่ คณาจารย์ หา ทำ ได้ ไม่ พระราชา ทรง พระพิโรธ รับสั่ง ให้ราชบุรุษ มอม หน้า ให้ดำ และ โกน ผม ครึ่งหนึ่ง แก่ พวก คณาจารย์เดียรถีย์ เป็น การ ประจาน แล้ว ขับไล่ ไป พ้น พระราชฐาน และ เพื่อ สนองความดี แก่ภัทรา พระราชาได้ ทรงสถาปนา เธอไว้ ใน ตำแหน่งอครมเหสี ทรง พระนาม ว่า "สมเด็จ พระภัทรา ราชเทวี"

เรื่อง นี้ เป็น เรื่อง ภายหลัง พุทธกาล ที่ กล่าวถึง ลัทธิ เดียรถีย์ฝ่าย แพ้ แก่ พระพุทธศาสนา เรื่อง หนึ่ง ซึ่ง เรา เคย ได้ ฟัง มาเช่น เดียว กัน ว่า ใน ครั้ง พุทธกาล คือ เมื่อครั้ง พระพุทธเจ้า ยัง ดำรงพระชนม์

อยู่ พวก เดียรถี และ ศาสนา อื่น ๆ ได้ เคย พ่าย แพ้ ต่อ พระองค์ มา มาก ต่อ มาก ทั้ง เป็น เรื่อง ๆ หนึ่ง ที่ แสดง ให้ เห็น ถึง อำนาจ ของ จิตต์ใจ ซึ่ง อาจ จะ บันดาล ให้สิ่ง ต่าง ๆ เป็นไป ตาม ประสงค์ ควร จะ เป็น ความ จริง ได้ คล้าย คลึง กับ วิชชา สกด ดวงจิตต์ (Hipnotic) ของ ชาว ต่าง ประเทศ ใน ปัจจุบัน นี้

จึ่งสมเด็จ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย ย่อมได้ ชื่อว่า:-

อรหํ = เป็น พระอรหันต์

สมฺมาสมฺพุทฺโธ = เป็น ผู้ ตรัสรู้ ด้วย พระองค์ โดย ชอบ แล้ว

วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน = เป็น ผู้ถึง พร้อม ด้วย วิชชา และ จรณะ

สุคฺโต = เป็น ผู้ เสด็จ ไป ดี แล้ว

โลกวิทู = เป็น ผู้ รู้ แจ้ง แห่ง โลก

อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ = เป็น สารถี แห่ง บุรุษ ผู้ พึง ฝึก ได้ ไม่ มี ผู้ อื่น ยิ่ง ไป กว่า

สตฺถา เทวมนุสฺสานํ = เป็นศาสนาของเทวดา และมนุสส์ทั้งหลาย

พุทฺโธ = เป็น ผู้ ตื่น แล้ว เป็น ผู้ เบิกบาน แล้ว

ภควาติ = เป็น ผู้ มี โชค ฉะนี้ แล

'ภัทรา' เป็น มงคล นาม เกี่ยว แก่ พุทธศาสนา ดั่ง ได้ เล่า มา โดย พระอรรถกถาจารย์ แต่ อดีตสมัย เช่น นี้ 'ภัทรา' จึ่ง เป็นมงคล นามเหมาะ ยิ่งสำหรับสตรีไทยผู้ เป็น พุทธศาสนิกชน 'ภัทฺร' (พัทฺระ) คือ ตาม ปทานุกรม แปล ว่า ดี, เจริญ, ประเสริฐ, งาม, น่ารัก

(ทีฆะอะเป็นอา) ฉะนั้น ข้าพเจ้า จึ่งขอ วิงวอน ให้ผู้ที่ ชื่อ 'ภัทรา' อยู่แล้ว หรือจะ ชื่อ 'ภัทรา' ใน กาลต่อไป ข้างหน้า จง ช่วยกัน เข้า วัด เข้าวา ตาม แบบ พระพุทธศาสนา ของ เรา บ้าง อย่า ละเลยไป มอง ดู แต่ แบดมินตัน หรือ เนตตบอลล์ เสีย เป็น อาจิณ อย่า ละเลย วันพระ ไป มอง ดู วันอาทิตย์ ที่ พวก คุณ ๆ คอยุโรป ชักชวน ไปสนุก สนาน ใน การ ทำ ปาณาติบาต มี การ ยิง นก เสีย จน เพลิดเพลิน เช่น ผู้อื่น ๆ ถึง จะ เอา ใจ ใส่ อย่าง พระนาง ภัทรา ได้ ไม่ เท่าเทียม ก็ขอ ให้ เพียง แต่ ชำเลือง ดู เสีย บ้าง นิด ๆ หน่อย ๆ ให้ สม กับ มงคล นาม 'ภัทรา' ที่ ตน ครอง อยู่ ในที่สุด นี้ ข้าพเจ้า ผู้ เขียน ขอ วิงวอน คุณ พระศรีรัตนตรัย ที่ เคย ศักดิ์สิทธิ์ ต่อ พระนาง ภัทรา อย่างไร ขอ คุณพระศรีรัตนตรัย นั้น จงช่วย อภิบาล รักษา ผู้ ที่ ชื่อ 'ภัทรา' ให้ ประสพ ความ สุข ความเจริญ ทุก ๆ คน ด้วย

ไทยเขษม

เป็นหนังสือ รายเดือน ซึ่งบรรจุเรื่อง บรรเทิง เริงรมย์ และสาระประโยชน์ต่าง ๆ มีชาวคณะเป็นนักประพันธ์ที่สุภาพ เหมาะที่จะมีไว้อ่าน

ค่าบำรุงปีละ ๑๐ บาท

ไทยเขษมรวมข่าว

เป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ออกทุกวันอาทิตย์ บรรจุความเห็นที่น่าสนใจ ข่าวสารทั้งในและนอกพระราชอาณาจักร ซึ่งสรรจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายคาบทั่วไป เหมาะสำหรับการโฆษณาบอกป่าวการค้าขาย และมีไว้อ่านอย่างยิ่ง

ค่าบำรุงปีละ ๕ บาท

ถ้ารับทั้งสองอย่างปีละ ๑๒ บาทเท่านั้น

บอกเข้าเป็นสมาชิกและตกลงประกาศแจ้งความได้ที่

หลวงสรรสารกิจ

สำนักงานเลขที่ ๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิธ พระนคร

รายงานการเดิรทางไปประเทศญี่ปุ่น

ของ

นายหมู่ลูกเสือโท พล ศรีสุบัติ

(ต่อจากฉะบับเก่า)

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

เวลา ๖.๐๐ น. ตื่นนอนแล้ว เราพากันขึ้น บนดาดฟ้าเรือ เพราะคิด ว่า เรือ คง แล่น ผ่าน เกาะ แก่ง อยู่ อีก แต่ แทน ที่ จะ ได้ เห็นเกาะแก่ง ต่าง ๆ เมื่อ ขึ้น ไป ถึง บน ดาดฟ้า เรือ หัน หน้า หัน หลัง มองดูทาง ซ้าย ทาง ขวา ไม่ เห็น อะไร เลย โดย ที่ มี หมอก ลง มาก ดู ขมุกขมัว ไป หมด แม้ แต่ ปลาย เสา กระโดง เรือ ต้น หน้า ก็ ดู ไม่ เห็น พื้นน้ำ ทะเล ก็ มอง ดู ไม่ เห็น เลย นอกจาก ไป ชะโงก ดู ข้างเรือ ซึ่ง

เรือ แล่น ตัด แตก เป็น ฟอง ฝอย ขึ้น ข้าง เรือ เท่า นั้น ไม่ รู้ ว่า เรือ แล่น ไป ทาง ไหน อากาศ ใน เวลา เช้า หนาว มาก มี ลม หนาว พัด มา ต้อง กาย ฉิว ๆ ประกอบ กับ ไอน้ำ ดู เป็น ฝ้า ละออง หายใจ สูด เข้า ไป รู้สึก ว่า ชุ่ม ชื่น ดี เวลา หายใจ ออก เป็น ควัน คล้าย กับ สูบ บุหรี่ เรา พา กัน เดิร เล่น ไป มา บน ดาดฟ้า เรือ ทั้ง ๆ ที่ มี หมอก ลง เต็ม ไป หมด ไม่ ช้า พระอาทิตย์ ก็ ค่อย ๆ ส่อง แสงโผล่ ขึ้น มา จาก พื้นน้ำ จรด ขอบฟ้า ขับ เอา หมอก อัน มืดมัวทั่วไปให้ กระจ่าง ออก มองดู ไป ยัง ดวง พระอาทิตย์ เห็น เป็น ทาง พวก เรา รู้สึก พอใจ ต่อ อากาศหนาว เช่น นี้ มาก ต่าง กอดอก เดิรไป มา พร้อม กับคนโดยสาร อื่น ๆ บาง คน ที่ เขา ชอบ ตื่น นอน แต่ เช้า ตรู่ แล้ว ขึ้นไป เดิร ตาก อากาศ บน ดาดฟ้า

เวลา ๗.๐๐ น. กลับ ลง ไป รับประทาน อาหาร เช้า ๆ มื้อ นี้ มี ปลา ดอกไม้เค็ม กับ แกง ใบ ผักกาด ตาม เคย เข้า ร้อน ๆ รับประทาน กับ ปลาเค็ม ปิ้ง ไฟ กรอบ ๆ ใน เวลา เช้า ที่ มีอากาศ หนาวอยู่ และท้อง ว่าง กำลัง หิว ก็ รับประทาน อร่อย ดี แต่ มี บาง คนใน พวกเรา ที่ ยัง บ่น อุบอิบ อยู่ บ้าง คุณหลวง เสนอพจนพากย์ ได้ พูด ปลุกใจ พวกเรา เสมอ ใน เรื่อง อาหาร การ กิน ใน ขณะ ที่ นั่ง รับประทาน อยู่ ด้วยกัน ว่า "พวก เรา ไม่ ควร บ่น ไม่ ควร พูด เท่า ที่ เขาเลี้ยง ดู พวกเรา อยู่ เดี๋ยว นี้ นับ ว่า ดี มาก แล้ว กลับ ถึง บ้าน เรา เอง รับประทาน กัน ให้อิ่ม ทน เอา หน่อย น่า ฉัน เอง ยัง รับประทาน อาหาร นี้ ได้ ดี

เขาจัดให้เราดีมาก" พวกเราได้ฟังคำพูดเหล่านี้ของท่านเข้า รู้สึกว่ามีใบหน้ายิ้มแย้มด้วยกันทุกคน ต่างรับประทานกันโดยไม่ต้องบ่นอีก ส่วนข้าพเจ้าหาได้บ่นถึงอะไรไม่ แม้แต่จะหิวหรือไม่พอใจอะไรก็ไม่ปริปาก บางมื้อข้าพเจ้าก็ไม่รับ-ประทานเสียเลย บางวันก็รับประทานแต่มื้อกลางวันกับมื้อเย็น บางวันก็แต่มื้อเช้ากับมื้อเย็น เพียง ๒ เวลา ทั้งนี้ก็เพราะรู้สึกภูมิใจที่ได้เห็นความเป็นไปในทะเลที่เรือผ่านไปจนทำให้ลืมหิว หรือบางคืนเขียนหนังสือดึกดื่นก็นอนไม่ลุกขึ้นรับ-ประทานอาหารเช้า จนบางคราวคุณหลวงเสนอพจนพากย์ได้ห้ามเพื่อนที่จะขึ้นไปตามข้าพเจ้าหรือปลุกข้าพเจ้าให้ลุกขึ้นรับประทานอาหารเสีย เพราะท่านเคยกล่าวต่อหน้าเพื่อนลูกเสือบนดาดฟ้าเรือว่า บรรดาที่เดิรทางมาด้วยกันนี้ ไม่มีใครแข็งแรง บากบั่นอดทนเท่าข้าพเจ้า ตลอดทางไม่เมาคลื่น อดนอนก็เก่ง อดเข้าก็เก่งเสียด้วย แต่ข้าพเจ้าหารู้สึกภูมิใจในคำชมเชยนี้นักไม่ เพราะประเดี๋ยวจะผอม พอเรารับประทานอาหารกันเสร็จก็พากันขึ้นไปบนดาดฟ้าอีก แม้เวลานี้พระอาทิตย์ส่องแสงขึ้นมาทั่วขอบฟ้าก็ดี หมอกก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป แต่ค่อยกระจ่างขึ้นบ้าง พออาจที่จะมองเห็นเกาะแก่งต่าง ๆ ในระยะใกล้เคียงที่เรือแล่นผ่านไปได้เห็นตะคุ่ม ๆ พอรู้ว่าเป็นเกาะ ตามบนเกาะก็ปกคลุมไปด้วยหมอกมัวทั่วไป

ในเวลาว่าง ๆ นี้ นายนอร์ ฮาดา ได้ฝึกซ้อมร้องเพลงสรรเสริญบารมีญี่ปุ่น และเพลงลูกเสือ ที่เราได้หัดร้องเมื่อคืนนี้ พวกเราคงร้องได้ถูกต้องดีขึ้นมาก เพราะนายนอร์ ฮาดา ได้ตั้งใจฝึกหัดให้อย่างจริงจัง ประกอบทั้งพวกเราเอาใจใส่ในการร้องเพลงของเขามาก จนพวกหญิงชายญี่ปุ่นที่โดยสารร่วมห้องไปด้วยกันถึงกับออกปากชมเชยในการร้องเพลงและความประพฤติของพวกเรา นอกจากฝึกหัดร้องเพลงญี่ปุ่นแล้ว เราก็ต้องฝึกหัดร้องเพลงเยลของเราอีก จนพวกนักเรียนญี่ปุ่นที่ร่วมเรือโดยสารไปเกือบจะจำเพลงของเราได้ พอเห็นหน้าพวกเราคนใดคนหนึ่งเข้าในขณะที่เดิรสวนทางกัน เขาร้องตะโกนเสียงลั่นว่า "ชาติ ๆๆ" "ไทย ๆๆ" พวกเรานึกขันในใจมาก ทั้งนี้ไม่ใช่ว่าเขาจะล้อเลียนอะไร เป็นเพราะเขาจำคำเราร้องได้เท่านั้น เขาก็ว่าเท่านั้น เสร็จการร้องเพลงก็นั่งดูเกาะแก่งต่อไปอีก หมอกก็ยังคงมีอยู่บ้าง ทางซ้ายมือจะได้เห็นเกาะต่าง ๆ หลายเกาะเด่นชัดขึ้น มีเรือใบจับปลาของพวกชาวประโมงแล่นอยู่เกลื่อนกลาด ตามเกาะต่าง ๆ มีบ้านคนปลูกอาศัยตั้งทำมาหากินอยู่มาก อากาศเวลานี้สบาย ไม่ค่อยหนาวจัด

เวลา ๑๑.๐๐ น. กลับลงรับประทานอาหารกลางวัน มีแกงกาหรี่กับปลาทอดสุก ๆ ดิบ ๆ คนละ ๑ ชิ้น นอกนี้มีขิงดองกับหัวผักกาดดองช่วยด้วย การรับประทานมื้อนี้เป็นมื้อสุดท้ายของการรับ-

ประทาน อาหารใน เรือ แห่ง การ เดิร ทาง คุณหลวง เสนอพจนพากย์ ได้ ชักชวนพวกเรา ให้ สละ เงิน กัน คน ละ เล็ก ละน้อยตาม แต่ จะ ยินดี จะ สละ เพื่อรวบรวม เอาให้ คน ครัว ซึ่ง เป็น คน เลี้ยงดู ประจำ โต๊ะ พวก เราใน เรือ ทุก วัน ทั้ง นี้ เพื่อ เป็น การ แสดง น้ำใจ อัน ดี ของ พวก เรา และ เพื่อ ชด เชย ความ มีแก่ใจ ของ เขา ที่ เรา ขอ ร้องต้อง การ อะไร เป็น พิเศษ ออกไป เขาได้ ช่วย เหลือ เสมอ ตลอด จน การ ตาม คน ซัก เสื้อ ให้ มา เอา เสื้อ ผ้า ไป ซัก และ รีด การ ซัก เสื้อ ผ้า นี้ เขา คิด เอา ตัว ละ ๒๕ เซ็นต์ โดยมาก เราซักกัน แต่เสื้อ ลูกเสือ เท่านั้น เพราะ เสื้อ ผ้า อย่าง อื่น เรา ซัก กัน เอง ได้ นอกจาก เอื้อเฟื้อ ช่วย เหลือ สำหรับ พวก แล้ว ยัง ช่วย เหลือ ฉะเพาะ บุคคล ด้วย ข้าพเจ้า อด แสดง ความขอบใจ เขาไม่ได้ โดยที่เขาได้ ช่วยเหลือ ข้าพเจ้าแทบ ทุก เช้า ข้าพเจ้า ตอด เข้า ไป หา เขา เงียบ ๆ ใน ห้อง สำหรับ เก็บ อาหาร เขา ชง กาแฟ และ ปิ้ง ขนมปัง ทา เนย ให้รับประทาน และ ให้ นั่ง รับประทาน ใน ห้อง กลัว คน อื่น ๆ จะ เห็น เอา เป็น ตัว อย่าง เพราะ อาหาร เช้า เช่น นี้ ไม่ มี ขาย สำหรับ คน โดยสาร ชั้น ที่ ๓ พอ รับประทาน เสร็จ ข้าพเจ้า เอาเซ็นต์ฮ่องกงให้เป็นค่า ๓๐ เซ็นต์ แต่ เขา ก็ ไม่เอา ข้าพเจ้า วาง ไว้ บน โต๊ะ เขา ก็ หยิบ ตาม เอา ออก มา ส่ง ให้ และ เขา สั่ง ให้ไป รับประทานได้ ทุก ๆ เช้า ทั้ง นี้ ข้าพเจ้า ได้ แสดง ความ ขอบใจ เขา มาก และ ใน วัน นี้ ข้าพเจ้าก็ ได้ นำ เซ็นต์ ไป มอบ ให้ เขาใน ห้อง เก็บอาหาร ซึ่ง เขากำลัง ทำงาน วุ่น อยู่ เป็น

การ ให้ฉะเพาะ ส่วน ตัว ข้าพเจ้า แสดง ความ ยินดี ต่อ เขา ที่ ได้ ช่วย เหลือ เขา รับ ไว้ และ ยิ้ม แทน คำพูด ญี่ปุ่นคนประจำ อยู่ ใน ห้อง พวก เรา นี้ มี อายุ ราว ๕๐ ปี กว่า เป็น คน คอยเลี้ยง ดูสำหรับ ห้อง คนโดยสาร ชั้น ที่ ๓

เมื่อเสร็จ รับประทาน อาหาร แล้ว คุณหลวงเสนอพจนพากย์ ได้ เรียก ประชุม สั่งให้ตระเตรียมเข้า ของไว้ ให้เรียบร้อย พอ บ่าย จะ ได้ ขน ขึ้น บน ดาดฟ้า เรือ ตรง ห้อง นอน เพราะ กำหนด เรือ ถึง เมือง โกเบ ใน ตอน เย็น วันนี้ และ เมื่อ ถึง ท่าเรือ เมือง โกเบ แล้ว ถ้า มี ใคร มา ต้อน รับ ก็ ให้ ทำ ความ เคารพ เขา ตลอด ทั้ง เครื่อง แต่ง ตัว ต้อง สะอาด เรียบ ร้อย กิริยา ท่า ทาง ต้อง ผึ่ง ผาย องอาจ และ ยิ้มเย้ม เสมอ กับ เมื่อขน สิ่งของ ขึ้นบน ดาดฟ้า หมด แล้ว ต้อง ผลัด กัน เฝ้า ของ และ ช่วย กัน ขน อย่า ได้ เกี่ยง กัน พอ เลิก ประชุม พวก เรา ต่าง คน ต่าง ก็ ยุ่ง กัน อยู่ กับ การ เก็บเข้า ของ เสื้อผ้า ลงหีบ จน เสร็จ เรียบ ร้อย แล้ว พา กัน ไป อาบ น้ำ ตาม กำหนด เวลากลับ มา แต่ง ตัว ขึ้น นั่ง เล่น บน ดาดฟ้า ต่อไป ตอน นี้ ใน ท้อง ฟ้า ดูปลอด โปร่ง สบาย หมอก หายไปหมด เห็นเกาะ ต่าง ๆ ได้ ถนัด เรือ ได้ ลด ฝีจักร แล่น ไป แต่ ช้า ๆ ตาม ใน ช่อง ระหว่าง เกาะ ต่าง ๆ ซึ่ง มี จำนวน มาก มาย มอง ดู มี รูปร่าง แปลก ๆ กัน บาง เกาะ ก็สูง ชัน บาง เกาะ ก็ ดู ลาด เสมอ บาง เกาะ ก็ ใหญ่ บาง เกาะ ก็ เล็ก บางเกาะ ก็ ยาว บางเกาะ ก็สั้น ถ้า มองดู นาน ๆ บางเกาะ ดูคล้าย ๆ

รูป สัตว์ ก็มี บางครั้ง เรือ แล่นเลียบ เข้าไป ใกล้ ฝั่ง ของ เกาะ เหล่านี้ ที่ สุด ไม่ ว่า จะ หัน หน้าไป ทางไหน คง เห็น แต่ เกาะ ตั้ง อยู่ เรียงราย ไป ทั้งนั้น คล้าย ๆ กับ หมากรุก ซึ่ง ตั้งอยู่ ใน กระดาน ตั้งอยู่ ใกล้ ๆ ติด ๆ กัน เรื่อย ๆ มี ช่อง ทะเล คั่น ล้อม รอบ เกาะ หนึ่ง ๆ ตาม ช่อง ทะเล ระหว่าง เกาะ เหล่านี้ ดู ๆ ก็น่า สนุก เพลิด เพลิน ถ้า หาก ว่า มี เรือ เที่ยว พาย เล่น ใน เวลา เย็น ๆ น้ำ ใน ทะเล นี้ นิ่ง เหมือน กับ น้ำ ที่ ตัก ไว้ ใน ขัน และเมื่อ ประกอบ กับสี ท้องฟ้า กระทำ ให้ สีน้ำ แล ดู เป็น ที่ เพลิด เพลิน ใจ อย่าง ยิ่ง ตาม เกาะ ต่าง ๆ เหล่า นี้ บาง เกาะ ก็ มี คน อยู่ อาศัย ทำ มา หา กิน มี บ้านช่อง ตั้ง อยู่ ตาม ริมฝั่ง เป็น หย่อมหย่อม มากน้อย สุดแล้ว แต่พื้นที่ จะอำนวยให้ ตาม บนหลังเกาะ มีการ ทำไร่ ปลูกเข้า ต้นหม่อน ไร่ผัก เผือก ถั่ว มัน เหล่านี้ เป็น ต้น ส่วน บน ยอด ภูเขา หลัง เกาะ มี ต้นสน ขึ้น ปกคลุม ดู เขียว ชะอุ่ม บ้าน คนตาม ริมฝั่ง บนเกาะ เหล่านี้ เป็นบ้าน เล็ก ๆ เรือนไม้ ชั้น เดียว โดยมาก นอก จาก การ เพาะ ปลูก แล้ว ก็ ยัง มีการ จับ ปลาเป็น อาชีพ ของ พวกชาว เกาะ เหล่านี้ และ บาง เกาะ ก็ เห็น มี ปล่อง ควัน ไฟ โรง งาน ส่วนที่ เป็น เกาะหิน ปราศจาก ผู้ คน อาศัย ก็ ปก คลุมไป ด้วย ต้นสน ดู เขียว ชะอุ่ม บางเกาะ ก็เต็มไป ด้วย ต้นหญ้าสั้น ๆ และเกาะที่มีหินมาก ๆ ก็ มี กระโจมไฟ อยู่ กลาง เกาะ ข้าพเจ้า รู้สึก ว่า เท่า ที่ เรียน ภูมิศาสตร์ ถึง เรื่อง พื้น ภูมิ ประเทศ ญี่ปุ่น มาที่ว่า มี เกาะ ต่าง ๆ ทั้งหมด ตั้ง ๓๘๐๐ เกาะ นั้น ออก จะ ไม่ ใคร่ เชื่อ นัก แต่ เมื่อ มา เห็น กับ ตา ตน เองเข้า

จริง ๆ ซึ่ง นี้ เป็น แต่ เพียง ส่วน หนึ่ง หรือ หมู่ หนึ่ง ของ หมู่ เกาะ ทาง ส่วน ใต้ (Southern Group) เท่านั้น ความ คิด เห็น ดังเด ใจไม่ เชื่อ มา แต่ ก่อน เป็น อัน ว่า ข้าพเจ้า คิด ผิด

เวลา ๑๕.๐๐ น. พวก เรา พา กัน กลับ ลง ใน เรือ ช่วย กัน ขนเข้า ของ ต่าง ๆ ของ เรา ขึ้น มา กอง รวมไว้ บน ดาดฟ้า เรือจน เป็น ที่เรียบ ร้อย แล้ว ก็ แต่ง ตัว เครื่อง แบบ เสร็จ พา กัน ขึ้น นั่ง ตากลม ชม เกาะ บน ดาดฟ้า ต่อไป ด้วย ความ ตื่น เต้น ที่ จะ เห็น เมือง โกเบ ใน ตอน เย็น วัน นี้ ต่างพา กัน จ้อง มอง ดู ทาง หัวเรือ กัน อยู่ เสมอ วัน นี้ เรือ ได้ แล่น ผ่าน เกาะ ต่าง ๆ อยู่ ตลอด วัน มี บาง ตอน ก็ ไม่ แล เห็น อะไร เป็น ที่กว้าง ใหญ่ ซึ่งคล้าย ๆ อยู่ กลาง มหาสมุทร บรรดา คนโดยสาร อื่น ๆ ก็ ขึ้น นั่ง ประจำ เผ้าดู เกาะแก่ง เล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่ บน ดาดฟ้า ตลอด วัน เหมือนกัน เห็นไม่ ค่อยอยู่ เป็น สุข ตลอด ทั้ง ผู้หญิง ผู้ ชาย ตั้ง แต่ เมื่อ คืน มา คล้าย ๆ กับ พวก จีน ที่ โดยสาร มา จาก สิงคโปร์ และ ฮ่องกง ที่ มา ลง ที่ เซียงไฮ้ ใน คืน ที่ เรือ แรก ถึง

เรือ ยิ่ง แล่น เข้า ใกล้ อ่าว แห่ง เมือง โกเบ ทุก ๆ ผีจักร ไม่ ช้า อ่าว แห่ง เมือง โกเบ ก็ ค่อย ๆ ประจักษ์ ขึ้น ที ละน้อย ๆ มี เรือ ไฟ ใหญ่ ๆ แล่น ผ่าน สวนทาง กัน ไป มา และ เห็น เรือยนตร์ เล็ก ๆ แล่น อยู่ เกลื่อน กลาด ตาม ริมฝั่ง ริม เกาะ มอง ดู ทาง หัวเรือเห็นอ่าวเมือง โกเบ ดู เป็น เทือก ภูเขา พืด ยาว ตั้ง อยู่ ใน ทะเล และ ปล่องควันไฟ โรงงาน ก็ ค่อย ๆ ปรากฏขึ้น ลาง ๆ เห็น ควันไฟ ขึ้น มืด คลุ้ม อยู่ทาง

เหนือปากปล่อง พวกญี่ปุ่นในเรือต่างชี้มือไปพร้อมกับบอกว่า โกเบ ในน่านน้ำตอนนี้มีเรือแล่นอยู่พอประมาณ แต่ยิ่งลึกเข้าไป จำนวนยิ่งทวีขึ้นเป็นลำดับ กำลังแล่นสวนกันไปมาริม ๆ ฝั่ง เรือที่พวกเราโดยสารแล่นเข้าอ่าวเมืองโกเบไปเรื่อย ๆ ภาพโรงงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในเมืองก็ค่อย ๆ เห็นชัดขึ้นทุกที เท่าที่ได้เห็นฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้มาแล้วก็พากันนึกเดาเอาว่าโกเบก็ต้องตั้งอยู่ในทำเลเช่นเดียวกัน เรือได้ผ่านฝั่งทางส่วนใต้ของเกาะฮอนโด อันเป็นเขตต์เมืองโกเบ และแล่นเลียบริมฝั่งไปเรื่อย ๆ ซึ่งอยู่ทางซ้ายมือจะเห็นตึกรามโรงงานและบ้านช่องตั้งอยู่หนาแน่นขึ้นทุกที เห็นรถรางแล่นอยู่วุดวาดไปมาบนฝั่งริมทะเล ส่วนทางขวามือคงเห็นแต่พื้นน้ำทะเลกว้างใหญ่ มีเรือรบใหญ่ ๆ จอดอยู่กลางอ่าวหลายลำ นอกนี้มีเรือสินค้าต่าง ๆ อีกมาก บนฝั่งจะเห็นโรงงานต่อเรือรบ เรือสินค้าอย่างใหญ่โต มีโครงเหล็กยื่นออกมาในทะเล และปล่องควันไฟหลายปล่องจะมองเห็นเด่นกว่าสิ่งอื่น ๆ แต่ไกล เรือยิ่งแล่นเข้าไปใกล้ตึกรามบ้านช่องก็หนาแน่นมากขึ้นทุกที เป็นตึกสูง ๆ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล ทางเบื้องหลังหมู่ตึกรามบ้านช่องอันหนาแน่นยัดเยียดนี้ จะเห็นทิวภูเขาตั้งอยู่ขนานกับริมฝั่งทะเลไปตามส่วนยาวของเกาะ ตามริมฝั่งทะเลที่เรือแล่นผ่านไปจะได้เห็นท่าเรือต่าง ๆ มากมายตลอดทั้งโรงเก็บสินค้า สิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านไปเหล่านี้ทำให้พวกเราพากันรู้สึกตื่นเต้นเป็นอันมาก

พอเวลา ๑๖.๐๐ น. เรือแล่นหย่อนผี้จักรลงช้า ๆ และได้หยุดลอยลำอยู่กลางอ่าวหน้าเมืองโกเบ พร้อมกับหย่อนบันไดข้างกราบเรือลงไปข้างเรือ มีเรือกลไฟเล็ก ๆ แล่นมาจากฝั่งลำหนึ่งมาจอดเทียบเข้าที่ข้างเรือฮะกุสันมารุ มีพวกเจ้าพนักงานศุลการักษ์หลายคนและแพทย์ญี่ปุ่นขึ้นมาตรวจบนเรือ พวกเราและบรรดาคนโดยสารที่รวมไปด้วยกันทั้งผู้หญิงผู้ชายต้องขึ้นไปบนดาดฟ้าชั้นที่ ๒ ยืนเข้าแถวเรียงต่อกันไป เพื่อให้แพทย์ตรวจโรค มีแพทย์ญี่ปุ่น ๒ คนได้เดิรเที่ยวตรวจ โดยใช้มือจับชีพจรข้อมือดูทั่วทุกคน ไม่ปรากฏว่าใครเป็นโรคต้องห้ามอย่างไร ตลอดทุก ๆ แถว เสร็จแล้วต่างพากันกลับลงมาบนดาดฟ้าชั้นที่ ๓ เพื่อให้พวกเจ้าพนักงานศุลกากรตรวจดูเข้าของ แต่สำหรับพวกเราหัวหน้าใหญ่เขาให้เกียรติยศพิเศษ เพียงแต่เปิดหีบออกให้เจ้าหน้าที่ดูพอเป็นพิธีเท่านั้น ไม่ต้องเปิดหีบห่อทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วเขาเอาตราเป็นตัวหนังสือญี่ปุ่นเล็ก ๆ ประทับลงบนกระดาษป้ายที่ผูกหีบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ในเรือแจกให้แต่วานนี้ เป็นอันว่าเสร็จการตรวจเข้าของ ๆ พวกเรา ส่วนคนโดยสารอื่น ๆ ต้องเปิดหีบห่อออกให้เขาตรวจค้นทุกสิ่งทุกอย่างโดยถี่ถ้วน กว่าจะยอมปล่อยให้เรือเข้าเทียบท่าได้เสียเวลาไปราวหนึ่งชั่วโมง ต่อจากนี้มีเรือยนตร์เล็ก ๆ แล่นมาจากฝั่งเข้าเทียบข้างเรืออีกหลายลำ มีคนขึ้นมาบนเรือมากมาย โดยมากเป็นคนที่ทำงานตามโฮเต็ลต่าง ๆ

เพื่อ มา รับ คน โดยสาร ให้ไป พัก ยัง โฮ่เต็ด แย่ง ชิง ขน เข้าซอง กัน อลหม่าน มี เสียง ศัพท์ เซ็งแซ่ ไป หมด

มี เจ้าหน้าที่ ประจำ สถานทูตสยามคือ หลวง วาจาสุนทร ผู้ แทน หนังสือพิมพ์ โอสะกะไมนิจิ นาย พลเรือโท ตาเกโอยามา ผู้ ตรวจ การ ใหญ่ ลูกเสือ แห่ง ญี่ปุ่น เป็น ผู้ อำนวยการ รับรอง ลูกเสือไทย ทั่วไป นาย ชิเงยาสุอุสุอิ เลขานุการ สภากรรมการ จัดการ ลูกเสือ แห่ง ญี่ปุ่น นาย เค. โอยามา และ ลูกเสือ โรเวอร์ อีก ๓ คน มารับ พวก เรา บน เรือ ด้วย อาการ ยิ้ม แย้ม พวกเรา ได้ ทำ ความ เคารพ บรรดาผู้ ที่ มา รับ จน ทั่ว และ ลูกเสือ ญี่ปุ่น ต่าง ก็ ตรง เข้า จับมือ กับ พวก เรา ด้วย กิริยา ท่าทาง ประดุจ ว่า เคย รู้จัก กัน มา แต่ ก่อน และ ถาม ถึง สุข ทุกข์ ใน การ เดิรทาง ของ พวก เรา ชั้น แรก นาย เค.โอยามา ได้ ถาม เป็น ภาษาไทย ขึ้น ก่อนว่า พวก เรา มากันสบาย ดี ทุก คน หรือ ซึ่ง ทำ ให้ พวก เรา บางคน รู้สึก ประหลาด ใจ ที่ ว่า ทำไม คน ญี่ปุ่น พูด ภาษา ไทย ได้ อย่าง ชัดเจน พวก เรา ได้ ตอบ ว่า สบาย ดี ทุก คน ตลอด การ เดิร ทาง มา ใน ทะเล และ ได้ รับ การต้อน รับ ช่วย เหลือ จาก ลูกเสือ ญี่ปุ่น ทุก แห่ง ที่ เรือ จอด ต่อไปนี้ ท่าน ผู้ ควบคุม ได้ สนทนา กับ บรรดา ผู้ที่ มา ต้อน รับ บน เรือ ใน ฐาน ชั้น ผู้ ใหญ่ ส่วน พวก เรา ยืน หันหน้า จ้อง มอง ดู ไป ที่ ฝั่ง เมือง โกเบที่ ท่าเรือ N.Y.K. ซึ่ง เรือ จะ แล่น เข้า เทียบ ท่า บน ฝั่ง ที่ ท่า เรือ มอง เห็น พลเมือง มา ชุมนุม ต้อนรับ อยู่ เป็น อันมาก

เมื่อ เจ้าพนักงาน ศุลการักษ์ และ แพทย์ตรวจ คน โดยสาร เสร็จ เรียบร้อย แล้ว เรือ ก็ ค่อย ๆ ใช้จักร เคลื่อน ออก จากกลาง อ่าว แล่น เข้า เทียบ ท่า ไป ช้า ๆ ตอนนี้ พวกเรา รู้ สึก ปลื้มใจ ดี ใจ อย่าง ยิ่ง ใน การ ที่ ได้ เห็น การ ต้อนรับ อย่างมโหฬาร บนฝั่ง อัน เนืองแน่น ไป ด้วย ผู้คน พร้อม กับ มี ธงไตรรงค์ และ ธง ชาติ ญี่ปุ่น เล็ก ๆ โบก กวัดแกว่ง ไป มา อยู่ เหนือ ศีรษะ ดู ไสว ไป หมด พวก เรา ต่าง โบก หมวก โบก ผ้า เช็ดหน้า รับ การ ต้อน รับอยู่ ข้างเรือ พวก คนโดยสาร บน เรือ ต่าง ก็ มี เสียง เกรียว กราว เซ็งแซ่ พอ เรือ แล่น เข้า ไปใกล้ จวน จะ เทียบ ท่า บรรดา ลูกเสือ ญี่ปุ่น ที่ ยืน เข้า แถว ต้อนรับ และ พลเมือง มาก มาย ได้ พา กัน เปล่ง เสียง ร้อง "เอียสะกา" ขึ้น ดัง ลั่น พร้อม กับ โบก กวัด แกว่ง ธง อยู่ไสว แตรวง ลูกเสือ ได้ บรร-เลง เพลง ขึ้น พร้อมกัน เสียง คน เสียงแตร ดัง ลั่น ราว กับ ท่าเรือ จะ หัก พัง พวก เรา ได้ เปล่งเสียง ชโย ตอบลง มา แต่ บน เรือ ไม่ หยุด หย่อน พร้อม กับ โบก ผ้าเช็ดหน้า ไป มา ตอน นี้ ออก สนุก กันใหญ่ รู้สึก ว่า จิตต์ใจ เต็มตื้น ไป ด้วย ความ ยินดี เป็น อย่าง ยิ่ง

เวลา ๑๗.๐๐ น. เรือ เข้า เทียบท่า เสร็จ เรียบร้อย พวก ลูกเสือ ญี่ปุ่น ที่ ยืน แถว ต้อนรับ ได้ เปล่งเสียง "เอียสะกา" ขึ้น พร้อมกัน อีก คราว หนึ่ง แตรวง ก็ ได้ บรรเลง ขึ้น ดัง สนั่น พวกเรา ก็ ได้ ก้ม ชโย ตอบ ลง มา แต่ บน เรือ พวก เขา เงย หน้า "เอียะสะกา" ขึ้น ไป ดัง อึกทึก ตึกก้อง ได้ เปล่ง เสียง ตอบ รับ กัน อยู่ สนั่น หวั่นไหว

พวกเรามีน้อยคน แต่ละคนแทบคอจะแตก การส่งเสียงตอบรับกันอยู่เป็นเวลานานจึ่งได้สงบลง ที่บนท่ามีกองลูกเสือแห่งจังหวัดโกเบพร้อมด้วยธงประจำกองและแตรวงตั้งแถวคอยต้อนรับพวกเรา ๗ กอง มีลูกเสือหลายร้อยคนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ลูกเสือจากโตกิโอและโกเบ ที่ตึกหลังหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ที่ท่าเรือชั้นบนมีธงไตรงค์และมีรูปช้างเผือกอยู่กลางประดับปลิวอยู่ภายหน้าตึกเหนือศีรษะของประชาชนที่มาทำการต้อนรับ ถัดธงไปมีท่านกงสุลไทย (คือนายไออาสุมิ เป็นชาวญี่ปุ่น) ประจำกรุงโอซากา กับภรรยายืนคอยต้อนรับพวกเราอยู่ ตัวท่านกงสุลแต่งตัวอย่างแบบข้าราชการพลเรือนไทยอย่างเต็มยศ สวมหมวกยอดทอง และประดับเหรียญตราสมเกียรติยศ เมื่อคุณหลวงเสนอพจนพากย์ให้พวกเรากระทำความเคารพตรงไปที่ท่านกงสุลยืนอยู่นั้น ท่านก็เปิดหมวกแสดงความเคารพตอบพวกเรา ส่วนภรรยาของท่านยกมือไหว้อย่างแบบไทย นอกนี้มีนายฟ. คาชิมา นายกแห่งสภาพาณิชย์และหัตถกรรม พร้อมทั้งประชาชนพลเมืองมากมายหลายร้อยคน ทั้งหญิงสาวชายหนุ่ม ผู้ใหญ่และเด็กบ้างอุ้มลูกจูงหลาน ดูเนืองแน่นเต็มไปทั้งท่าเรือ และเบียดเสียดกันไปมาเพื่อจ้องมองดูพวกเราบนเรือ ชาวญี่ปุ่นตั้งใจคอยด้วยความอยากเห็นอยากดูคนไทยมาตั้ง ๒ เดือนก่อนแล้ว เพราะหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวเรื่องลูกเสือไทยที่จะไปประเทศญี่ปุ่นตลอด

เวลา กระทำให้ประชาชนเหล่านี้กระหายอย่างยิ่ง การต้อนรับในเย็นวันนี้ของประชาชนชาวญี่ปุ่นนับว่าเป็นเกียรติยศแก่พวกเราอย่างยิ่ง ซึ่งพวกเราจะลืมเสียไม่ได้

พอเรือหย่อนบันไดลงไปยังท่าเรือแล้ว กองลูกเสือญี่ปุ่นบนฝั่งได้เข้าแถวเรียงสองไปตามยาวขนานกับฝั่งซึ่งเรือจอด ดูเครื่องแต่งตัวคล้ายๆ กันทุกกอง ผิดอยู่ก็แต่ผ้าพันคอซึ่งมีสีต่างๆ กัน มีเขียวแดงเป็นต้น แล้วได้กระทำความเคารพพวกเราซึ่งยืนอยู่บนเรือ พวกเราได้เข้าแถวทำความเคารพตอบแต่บนเรือ เสร็จแล้วกองลูกเสือญี่ปุ่นเดินแถวกลับไปยังหลังท่าเรือ คุณหลวงเสนอพจนพากย์ได้สั่งให้ผู้ถือธงประจำกองลูกเสือสยามเชิญธงออก และตั้งแถวกันบนเรือ เดินแถวลงมายังท่าเรือ พวกเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพยนตร์และถ่ายรูปของญี่ปุ่นก็ได้ลงมือถ่ายในขณะที่เชิญธงเดินแถวลงจากเรือนี้ แล้วเราเดินแถวผ่านฝูงชนอันห้อมล้อมอยู่เนืองแน่นไปยังถนนหลังท่าเรือ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่พวกเราได้ขึ้นเหยียบย่างประเทศญี่ปุ่น กองลูกเสือญี่ปุ่นได้ไปตั้งแถวรับพวกเราอยู่ข้างถนนทางขวามือหลังท่าเรือ ในขณะที่ผ่านไปเขาได้กระทำความเคารพพร้อมด้วยธงประจำกอง แล้วพวกเราได้หยุดทำความเคารพตอบ แตรวงได้บรรเลงเพลงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อคณะลูกเสือทั้ง ๒ ประเทศได้แสดงความเคารพต่อกันแล้ว นายพลเรือโท ตาเก โอยามา ผู้

อำนวยการรับรองได้นำไปขึ้นรถยนตร์ ซึ่งจัดเตรียมไว้คอยรับ ๒ คันด้วยกัน เป็นรถยนตร์เก๋ง ชะนิดมีกระจกกั้นและนั่งได้หลายคน เพื่อนำไปยังโฮ่เต็ลที่พัก เราขึ้นนั่งกันคันละ ๔–๕ คน พร้อมกับเจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือญี่ปุ่นบางคน มีนายนอรฺฮาดาและนายเค.โอยามาเป็นต้น คุณหลวงสิทธิวุฒิ ร.ผ.อ.สนิท จุฑะรพ ได้ร่วมรถไปกับนายพลเรือโท ตาเกโอยามาอีกคันหนึ่ง ส่วนลูกเสือญี่ปุ่นได้เลิกแถวแยกกองกลับที่ท่าเรือ สำหรับเข้าของต่างๆ ของพวกเรา เจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือญี่ปุ่นจัดส่งถึงที่พักเสร็จ พวกเราไม่ต้องเป็นห่วงถึง.

รถยนตร์แล่นออกจากท่าเรือไปตามถนนเข้าในเมืองตามกันไปเป็นแถว ทางขวามือ ซึ่งเป็นถนนสายยาว มีตึกรามสูงๆ ตั้งอยู่ห่างๆ และเลี้ยวซ้ายตรงไป ตอนนี้มีตึกรามบ้านช่องมาก แต่ถนนเป็นเนินขึ้นๆ ลงๆ อย่างลูกคลื่น หากว่าเบนถนนลาดยางจึงไม่กระเทือน นับแต่เวลารถแล่นออกจากท่า เราตั้งหน้ามุ่งมองดูทั้ง ๒ ข้างทางถนนที่ผ่านไปด้วยความกระหายตื่นเต้นอยากรู้อยากเห็นอย่างเบิกบานใจ มีตึกราม รถยนตร์ รถราง และผู้คนที่เดิรผ่านไปมาเป็นต้น ผู้คนตามถนนจับกลุ่มมองดูพวกเรากันใหญ่ พอรถแล่นมาได้ครึ่งทาง ไฟฟ้าข้างถนนและตามห้างร้านได้เปิดสว่างไสว มองดูนาฬิกาข้อมือย่ำค่ำพอดี ต่อไปรถยนตร์แล่นเลี้ยวอ้อมไปตามถนนทางซ้ายมือ เข้าตรอกถนน

เล็ก ๆ แล้ว แล่น ขึ้นไป บน ถูกเนิน ทั้งสอง ข้างทาง มีตลาด บ้าน คน ตั้ง อยู่ หนาแน่น

ส่วน คุณหลวง เสนอพจนพากย์ มี กิจธุระ ที่อื่น ได้ แยก จากพวก เรา ไป ที่ ท่าเรือ เมื่อ ส่ง พวก เรา ขึ้นรถ เป็น ที่ เรียบร้อย แล้ว และ จะ ได้ ไป พัก ที่ โฮเต็ล อื่น ใน เมือง โกเบ กับ หมอ ฮาตาชิ

รถยนตร์ ที่ พวกเรา โดยสาร ไป ได้ หยุด ที่ หน้าตึก หลัง หนึ่ง ซึ่ง เจ้า หน้าที่ รับรอง จัด ให้เป็น ที่พัก เรา พา กัน ลง จาก รถยนตร์ และ เจ้าหน้าที่ ได้ เชิญ ให้ เข้าไป ภายใน ตึก ที่ ข้าง ประตู ตึก ชั้น ล่าง ทาง ซ้าย มือ มี ป้าย ทองเหลือง จารึก ชื่อตึกหลังนี้ ปิดไว้ ว่าโฮเต็ล มินนา-โตงาวะ (MINATOGAWA HOTEL) เป็น โฮเต็ลจัด อย่าง แบบฝรั่ง โฮ-เต็ล ญี่ปุ่น นี้ โดยมาก ใช้ ผู้ หญิงสาว เป็นคน รับใช้ แทบ ทั้งสิ้น ผู้ เดิร โต๊ะ และ คน จัด ห้อง ตลอด จน คน อื่น ๆ ที่ ทำ หน้าที่ ใน โฮเต็ล เป็น ผู้ หญิง หมด ไม่ มีชาย เลย เมื่อ เรา ไป ถึงผู้ หญิง เหล่านั้น ต่าง ดีใจกัน มาก หน้าตา ยิ้มแย้ม ออก มา ยืน รับรอง อยู่ ที่ประตู โฮเต็ล กระตือ รือร้น จัดการ ให้แก่ พวก เรา เป็น อย่างดี และ ได้นำ ขึ้นไป ยัง ตึกชั้น บน โฮเต็ล นี้ เป็น ตึก ๓ ชั้น ๆ หนึ่ง ๆ มีห้องนอน ติด ต่อ กัน เป็น แถว ทาง หน้า ห้อง เดิร ได้ ตลอด พวก เรา ขึ้น ไป พัก บน ชั้น ที่ ๒ และที่ ๓ สาวใช้ ใน โฮเต็ล ที่ ประจำ รักษา ห้อง ซึ่ง ถือ กุญแจ ห้องไว้ ได้ เปิด ห้อง ให้ ภาย ใน ห้อง ได้ จัด ตบแต่ง ไว้ อย่าง สะอาดตา ใน ห้อง หนึ่ง มี เตียงนอน ห้องละ ๒ เตียง ตั้ง เรียง กัน ไว้ เตียง หนึ่ง นอน ๆ

๒ คน พอดี มีตู้สำหรับ ใส่ ผ้า นุ่ง ผ้าห่ม และ เก็บ เข้าของ มีโต๊ะ เก้าอี้ ไว้ สำหรับ เขียน หนังสือ มีน้ำร้อน น้ำชาไว้ บริบูรณ์ ต่อห้อง นอน ออก ไป ข้าง นอก มี ห้อง บัสสาวะ อุจจาระ และห้อง ล้างหน้าอยู่ ใกล้ เคียง บน ชั้น เดียว กัน คุณหลวง สิทธิวุฒิ ได้ จัด แบ่ง ห้อง ให้ พวก เรา พัก ห้อง ละ ๕ คน พวก หมู่ ที่ ๑ พัก อยู่ ชั้น ที่ ๒ และ พวก หมู่ที่ ๒ พัก อยู่ ชั้น ที่ ๓ ส่วน คุณหลวง สิทธิวุฒิ กับ ร.ผ.อ. สนิท พัก กัน ต่างหาก คน ละ ห้อง ซึ่ง อยู่ ติดต่อ กับ ห้อง พัก ของ พวกเรา ใน ชั้น ที่ ๓ นายเค.โอยามา ได้ พัก อยู่ กับ พวก เรา ด้วย และ อยู่ ห้อง ต่อ จาก ห้อง คุณหลวง สิทธิวุฒิ ออก ไป พร้อม กับ นาย นอรฺฮาดา ซึ่ง ไปต้อน รับ พวก เรา ที่ เซี่ยงไฮ้ และ เจ้าหน้าที่ ลูกเสือ จาก โตกิโอ บางคน ส่วน หลังคา โฮเต็ล เป็น หลังคา ดาดฟ้า สำหรับ ตาก อากาศ ได้ สบาย และ อาจ มองดู เห็น สถาน ที่ ต่าง ๆ ได้ ไกล ๆ เพราะ ตัว ตึก นี้ ตั้ง อยู่ บน ยอด เนิน พอ เรา เข้า ประจำ ห้อง เรียบร้อย ก็ พอ ดี รถยนตร์ บรรทุกเข้าของ ของเรา มาถึง มีเจ้าหน้าที่ ลูกเสือญี่ปุ่น ควบ คุม มา กับ รถ พวกเรา ได้ ลง ไป ช่วย ลูกเสือ ญี่ปุ่น ขน ขึ้น บนโฮเต็ล ห้องพัก และ ตรวจ ดู มี เข้าของ ถูก ต้อง ครบ บริบูรณ์ทุก สิ่ง แล้ว คุณ หลวง สิทธิวุฒิ ได้ สั่ง ให้ เตรียม ตัว ถอด เครื่อง แบบ ไป อาบ น้ำ พวก สาวใช้ ประจำ ห้อง ได้ นำ รองเท้า แตะ คู่ เล็ก ๆ มา วาง เรียง ไว้ ที่ ประตู ห้องนอนเวลา ๑๙.๐๐ น. พอ เรา ถอด เครื่อง แต่งตัว เสร็จ ก็ สวมรองเท้า แตะ ตามนาย เค.โอยามา ซึ่ง เป็น ผู้ นำไป ยัง ที่ อาบ น้ำ

ซึ่งอยู่ในตึกอีกหลังหนึ่งใกล้ๆ ทางข้างหลังโฮเต็ลที่พัก ห่างกันราว ๑๐ วา ข้าพเจ้าได้ตามไปที่หลังพวกเพื่อนๆ เพราะรู้สึกว่าร้อนมาก จึงหยุดพักอยู่พอหายร้อนเล็กน้อย แล้วลงตามเขาไปที่ห้องอาบน้ำ พอลงถึงตึกชั้นล่าง ไม่รู้จะออกไปที่ตึกหลังไหนซึ่งเป็นที่อาบน้ำ เพราะในบริเวณนั้นมีตึกหลายหลัง และมีไฟฟ้าสว่างไสวไปหมด หันไปถามสาวใช้เป็นภาษาอังกฤษ เขาก็ไม่รู้เรื่องได้แต่ยืนยิ้มอยู่ แต่เมื่อชี้ใบ้ทำใบ้ให้เขาดู เขาจึงเข้าใจความหมาย แล้วเดินยิ้มนำข้าพเจ้าไปยังที่อาบน้ำซึ่งอยู่ตึกชั้นล่าง มีห้องอาบน้ำอยู่ติดต่อกันเป็นแถว มีเลขฝรั่งหมายห้องติดบนขื่อประตูไปเป็นลำดับ พวกเราเข้าอาบในห้องที่ ๑

ถ้าพูดถึงการอาบน้ำเราได้รับการปฏิบัติดีมาก ที่หน้าห้องอาบน้ำมีหญิงสาวประจำอยู่คนหนึ่ง พอพวกเราไปถึงต้องถอดรองเท้าแตะไว้ที่หน้าห้องก่อนที่จะเข้าไป เมื่อเวลาเราเดินเข้าห้องน้ำเป็นแถวทีละคน ผู้หญิงสาวนั้นก็คอยส่งสะบู่ก้อนเล็กๆ ดูได้คราวเดียว ห่อกระดาษให้คนละก้อน และผ้าขนหนูเช็ดหน้าเช็ดตัวคนละผืน ที่ประตูห้องมีผ้าม่านกั้นปล่อยไว้เฉยๆ เราเข้าไปภายในห้องแรกมองดูทั่วๆ ไปราวกับห้องนั่งเล่น พื้นห้องปูด้วยไม้ขัดถูไว้จนดูเป็นเงา มีกระจาดสี่เหลี่ยมใบเล็กๆ สำหรับใส่เครื่องนุ่งห่มเมื่อเวลาเปลื้องเครื่องแต่งตัวอาบน้ำตั้งไว้เป็นแถว ที่ฝาผนังทางซ้ายมือเข้ามีกระจกเงาติดไว้พร้อมทั้ง

มีหวีสำหรับหวีผมเสร็จ ทางฝาผนังด้านขวามือ มีม้านั่งยาวตั้งไว้ชิดกับฝา มีพัดลมไฟฟ้าตั้งไว้ที่มุมห้องบนม้านั่ง เมื่อเปลื้องเครื่องแต่งตัวแล้ว ถ้าใครยังร้อนอยากจะนั่งพักให้รู้สึกสบายใจเสียก่อน ก็ไปนั่งแอบข้างพัดลม พอรู้สึกสบายเย็นใจแล้วก็เข้าไปยังห้องอาบน้ำซึ่งอยู่ติดต่อเข้าไปอีกห้องหนึ่งต่างหาก ประตูระหว่างสองห้องนี้ไม่มีปิด เปิดไว้เสมอ ภายในห้องอาบน้ำนี้ พื้นห้องปูด้วยกระเบื้องเคลือบขาว และมีถังขังน้ำทำด้วยคอนกรีตปิดกระเบื้องเคลือบขาวใบหนึ่ง ขนาดยาวราว ๓ เมตร์ กว้างและลึกประมาณ ๑ เมตร พอจุคนลงไปนอนอาบได้คนเดียวพอดี มีช่องปิดเปิดถ่ายน้ำออกได้ มีท่อน้ำร้อนและน้ำเย็นติดอยู่ที่ฝาผนังปากถัง แล้วแต่ใครจะอาบน้ำอะไรเปิดเอาตามชอบใจ ที่ข้างถังใหญ่มีถังไม้ฉำฉาเล็ก ๆ ตั้งไว้สำหรับให้ตักอาบ หรือจะลงไปนอนอาบในถังใหญ่ก็ได้ ส่วนตามฝาห้องมีฝักบัวติดไว้สองอัน เมื่อต้องการอาบน้ำเย็นก็เข้าไปยืนใต้ฝักบัวนี้แล้วเปิด น้ำจะลงมาเป็นฟองฝอยราวกับฝนตก ที่ถังใหญ่ใครจะอาบน้ำแร่ก็เปิดอาบได้ น้ำแร่นี้เย็นมาก และรสจืดสนิทดี ชาวญี่ปุ่นนิยมอาบกันมาก เขาว่าเป็นยาบำรุงผิวหนัง และแก้เคล็ดเมื่อยตามร่างกายด้วย น้ำแร่นี้ไหลมาจากภูเขา พวกเราหลายคนชักจะค่อยชำนาญในการอาบน้ำอย่างแบบญี่ปุ่นบ้างแล้ว เพราะเคยฝึกหัดมาแต่ในเรือ

แต่ ก็ มีบาง คน ยังไม่ ยอม ทิ้ง ประเพณี ไทย ห้อง อาบ น้ำ น เป็น ห้อง กระจก ด้วย แต่ มี ผ้า สำหรับ รูด ซึ่งไม่ ค่อย มิด ชิด เลย พวก เราเปิด เข้า เปิด ออกไม่ รู้จักหยุด และ พวก ผู้หญิง สาวใช้ประจำห้อง อาบ น้ำ ก็ มัก เดิร ผ่าน ห้อง อาบ น้ำ น บ่อย ๆ ถ้า เรา อาบ น้ำ อย่าง แบบ ญี่ปุ่น กัน ทุก คน และ ทำ เป็นไม่ รู้ไม่ ชี้ เขา ก็ คงไม่ มอง หรือ ยิ้ม จ้อง มอง ด้วย ความ สงสัย เลย เขา ก็ คง เดิร ผ่าน ไป มา ด้วย กริยา อัน ปกติ แต่ นี่ พวก เรา บาง คน แอบไป ผลัด ผ้า ขาวม้า อาบ น้ำ เข้า จึ่ง ทำให้ พวก สาวใช้ มอง ดู พวก เรา ด้วย ความ ประหลาด ใจ เป็น อย่าง ยิ่ง แล้ว ก็ พา กัน หัวเราะ และ ต่าง กระซิบ กัน พึม พำ ด้วย ความ ฉงน และ แปลกใจ ที่ สุด ทำ เอา พวก เรา บาง คน ที่ นุ่ง ผ้า อาบ น้ำ ดี หน้าไม่ สนิท

เมื่อ อาบ น้ำ เสร็จ ก็ ออก มา แต่ง ตัว ยัง ห้อง เก็บ เสื้อ ผ้า แล้ว ก็ เดิร ออก จาก ห้อง อาบน้ำ กลับไป ยังโฮเต็ล ที่พัก พอย่างเท้า ออก ที่ ประตู ห้อง อาบ น้ำ ผู้ หญิง สาวใช้ ก็ เอา รองเท้า แตะ ที่ เขา เอา ขัดถู ให้ สะอาด วางไว้ ให้ เรา เป็น ระเบียบ เดิร ออก จาก ห้อง ก็ สวม เลย ทีเดียว ส่วน ผู้หญิง สาวใช้ ประจำ ห้อง อาบ น้ำ ก็ เข้าไป เก็บ ผ้า เช็ด ตัว ซักฟอก ต่อไป

(ยังมีต่อ)

'ชาวเหนือ' เขียนเรื่อง

นักบินหนุ่ม

ไว้อาลัยให้แก่นายร้อยตรี แอ๊ด สุจริตกุล เพื่อนร่วมโรงเรียน

(ต่อจากฉะบับเก่า)

ตอนที่สอง

ภาย หลัง ของการกลับ ของ สกล แอ๊ด ต้องนั่ง บรรยาย ความ เป็น ไป ต่าง ๆ ให้ มารดา ฟัง อย่าง ถี่ถ้วน ใน ระหว่าง นั้นเอง ที่ ทำให้ ใจ คอ ของ เขา ตื่น ตัน ขึ้น มา แอ๊ด ข้าม คิด ไป ถึง คราว เมื่อ ความมุ่ง หมาย ของ เขา สม หวัง คือ เขา สอบไล่ ได้ แน่ นอน แอ๊ด จะ ต้อง จาก มารดา ไป ยัง เมือง อัน แสน ไกล และ นับ เวลา เป็น ปี ๆ แอ๊ด มอง เห็น ความ เป็น ไป ต่าง ๆ เป็นต้น ว่า มารดา ของ เขาจะ ต้องนั่ง อยู่ คนเดียว ด้วย ความ เหงาหงอย เมื่อ จรรยา จะต้อง ออก จาก บ้าน

ไป เรียน หนังสือ มารดา จะ ต้อง นั่ง ร้องไห้ เมื่อ ขณะ นั้น คิด ถึง เขา ผู้ เป็น บุตร สุดสวาท คน เดียว น้ำตาของ แอ๊ด เริ่มไหล ออกมาพรากๆ อยู่ ภายนอก แต่ แล้ว เขา ก็ รีบ เช็ด เสีย ด้วย ผ้า เช็ด หน้า

อย่างไร ก็ ตาม แอ๊ด คง ค่อย เบาใจ เพียง ที่ ยัง มี จรรยา อยู่ เป็น เพื่อน แทน เขา ได้ คน หนึ่ง เท่านั้น จรรยา คน นี้ เป็น บุตรี ของ น้าชาย มารดา เป็น ชาว เมือง สุพรรณบุรี เมื่อ อายุ ของ จรรยา ได้ แปด ขวบ มารดา ของ หล่อน ก็ ถึง แก่ กรรม เพราะ ฉะนั้น น้าชาย ของ แอ๊ด จึ่ง นำ หล่อน มา ฝาก ไว้ กับ มารดา ของ แอ๊ด ผู้ เป็น พี่สาว แท้ ๆ และตั้ง แต่ นั้น แอ๊ด กับ หล่อน ก็ เริ่ม รู้ จัก กัน_รักใคร่ กัน อย่าง พี่น้อง ตลอด มา จน บัดนี้

จรรยา มี นิสสัย ชอบ ความ รื่น เริง และ ช่าง พูด นอก จาก นั้นยัง ชอบ ค้น คว้า หา ความ รู้ ใส่ ตัว รัก ความ สื่อ สัตย์ มาก ที่ สุด เหตุนี้ เอง หล่อน และ แอ๊ด จึ่ง ลง รอย เดียว กัน ได้ อย่าง สนิท สนม เวลา ที่ ว่าง งาน บ้าน แล้ว แอ๊ด ผู้ เป็น พี่ชาย ก็คือ ครู ที่ ให้ ความ รู้ ต่าง ๆ แก่ หล่อน ด้วย

เย็น วันหนึ่ง หลัง จาก การ รับประทาน อาหาร แอ๊ด กับ หล่อน ได้ วิสสาสะ กัน ถึง เรื่อง อัน เกี่ยว กับ วิชชา เมื่อ คำ อธิบาย ของ แอ๊ด ได้ ช่วย ให้ หล่อน ตา สว่าง แล้ว แอ๊ด ได้ กล่าว ต่อไป อีก ว่า :_

" จรรยา รู้ หรือ เปล่า ว่า เวลา นี้ หัว สมอง ของ พี่ แทบ จะ หมุน คิด ถึง อะไร ต่อ อะไร จิปาถะ เป็น ต้น ว่า ความ เป็น อยู่ ของ ครอบ

ครัว ซึ่ง มี คุณแม่ เป็น แม่ แรง อยู่ คน เดียว ต่อ จาก นั้น คือ ความ ประสงค์ ที่ พี่ จะ ต้อง ไป อยู่ ไกล จากท่าน นับ เป็นเวลา หลายปี น้อง นึก บ้าง ไหม ว่า ถ้า ความ คิด ของ พี่ นี้ มัน เป็น ความ คิด ที่ มีผล ท่าน จะ ได้ รับ ความ ลำบาก ทวี มาก ขึ้น อีก "

"พี่ แอ๊ด จ๋า ถ้า เป็นใจ ของน้อง แล้ว จะ มี ความปิติ อย่างเหลือ ล้น ทีเดียว ส่วน ความ เสีย ใจ ใน การ ที่ จะ ต้อง จาก กัน นั้น ก็ ย่อม เกิด จาก ความ รัก และ ความ เป็น ห่วง ของ ท่าน แม้ ใจ ของ น้องเอง ก็ เป็น เช่น นั้น เหมือน กัน นะคะ แต่—แต่, พี่ แอ๊ด จ๋า, ทุก นาฑี ทุก ชั่วโมง และ ทุก ๆ วัน น้องสวด มนตร์ภาวนา ขอให้ความ มีชัย จง เป็น ของพี่ อย่าง ปรารถนา เสมอ"

"จรรยา น้อง รัก พี่ มาก และ ก็ จง นึก เถอะ นะ ว่า พี่ พยายาม คราว นี้ เพื่อ ความ สุข ของ คุณแม่ และ น้อง เท่า นั้น"

จรรยา มี อายุถึง สิบหก แล้ว อย่านึก เลย ว่า หล่อน จะ แปลความ มุ่งหมาย คำ พูด ของ เขาไม่ ถูก และ ยิ่งรูป ของ การ ปฏิบัติ ของ แอ๊ด นั้น เป็น ไป อย่าง ที่ เรียก ว่า ตามใจ เกิน กว่า ศักดิ์ ของ น้อง สาว มี การ ใช้ ถ้อย คำ ที่ เกือบ ๆ จะ ตรง กับ ความ เป็น จริง บาง ครั้ง บาง คราว ใช้ วาจา ที่ สุภาพ ไพเราะ ต่อหล่อน ทุก กาละ มีกิริยา อันอ่อน โยน และ การ เจตนา อัน ดี ต่าง ๆ เช่น นี้ ก็ ยิ่ง เหมือน กับ หล่อนได้ อ่านความในใจ ของ แอ๊ด ที่เขียน อยู่ใน หัวใจแล้ว แต่ การ ที่ แอ๊ดไม่ พูด มาก จน เกิน กว่า ขีด ไป ก็ คง เนื่อง จาก ความ รู้สึก ว่า ฐานะ ของ เขา ยัง เป็น นักเรียน อยู่ นั่น เอง

"เป็นความจริง นะคะ พี่เอ็ด น้องอยากให้พี่ไป เช่นนั้น มากกว่าจะ หา งาน ทำ เสียก่อน พี่จะ วิตก อะไร อีก ล่ะคะ เมื่อ ทาง นี้มีน้อง ช่วย เหลือแทน พี่อยู่แล้ว น้อง คิด ว่า ถ้า พี่ ไม่ เป็น ห่วง อะไร ทำ ใจ ให้ปลอด โปร่ง ไป กับ การ เรียน แล้ว อย่าง ช้า ก็ คง ไม่ เกิน ห้า ปี กระมัง และ เมื่อ พี่ได้ กลับ มาถึง พี่จะ นึก บ้าง ไหม ว่า ทั้ง คุณ ป้า กับ น้อง จะ ดีใจ เพียงไร และ พี่ ทราบ หรือ เปล่า ว่า พี่นำเอาเกียรติยศ กับความ ดีที่เชิดชูชื่อเสียง ของพี่และของ พ่อแม่ ติดมาด้วย"

"นั่น เป็น น้ำ ใจ ของ น้อง จรรยา พี่คง ไม่ ลืมดอก ว่า น้อง ได้ ทำ บุญ ทำคุณ อะไร ไว้กับ พี่ บ้าง เชื่อ เถิด ว่า ถ้า ความ ฝัน ของ พี่ มัน เป็น ความฝันที่ มี ความ จริงแล้ว พี่คง จะได้ ทำ ทุกสิ่ง ทุกอย่าง ตามที่ น้อง แนะนำ"

"และ บัดนี้ พี่ ควร ตั้ง ใจ พยายาม เสมอ"

"น้อง เห็น หรือ เปล่า ว่า พี่ ไม่ ได้ เตรียมตัว ของ พี่เช่น นั้น"

"น้อง เตือน ใจ พี่ เพื่อ ให้พี่เร่ง ตน เอง ให้ มาก ขึ้น อีก"

"ขอบ ใจ น้อง เหลือ เกิน น้อง ทำให้พี่ ขยัน เสมอ แต่ ถ้าครอบครัว ของ พี่นี้ ขาด น้อง ไป เสีย คน หนึ่ง ละ ก็ พี่คิด ว่า ความ หวังอันนี้ จะ ปราศจาก ผล ทีเดียว"

"ทำไม คะ?"

"จะ ทำไม น้อง พี่ จะ ต้อง จัดการ ช่วย เหลือ คุณแม่ ใน เวลา หา กิน ทุก เวลา และ นอก นั้น พี่ ยัง ขาด คน ที่ เตือน พี่ น่ะ ซิ",

"พี่เตือนใจเองไม่ได้หรือ ?"

"ได้ แต่เมื่อมีน้องอีกคนหนึ่งมาช่วยอีก กำลังน้ำใจของพี่มันจึ่งดีขึ้นกว่าเก่า คืนวันนี้พี่นัดกับสกลเพื่อจะไปทวนวิชชาที่บ้านเขา เพราะเหลือเวลาเตรียมตัวอยู่เพียงสามวันเท่านั้นเอง"

"คุณสกลเป็นเพื่อนที่พี่ควรคบทีเดียว"

"พี่ก็คิดเช่นนั้นแหละ ความจริงพี่รักเพื่อนคนนี้มาตั้งแต่พี่เข้าเป็นนักเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และเราชอบพอรักใคร่กันมาก นับเวลาราว ๒ ปีเต็ม ๆ พี่จึ่งมีความรู้สึกว่าสกลคนเดียวเท่านั้นที่จะเป็นมิตรอันดีของพี่ น้องเชื่อไหมว่าเขากับพี่มีนิสสัยที่ตรงกันมาก ?"

"ทำไมจะไม่เชื่อคะ ถ้าไม่เป็นเช่นนั้นก็คงจะชอบพอกันถึงเพียงนี้ไม่ได้แน่นอน และน้องก็นึกว่าคุณสกลอีกคนหนึ่งที่มีหวังเช่นเดียวกับคุณพี่"

"จริง ถ้าโชคมันเป็นได้ การเรียนของพี่ซึ่งมีเขาอยู่ด้วยคงจะเร็วขึ้นอีกโขทีเดียว"

การสนทนาระหว่างเอ็ดกับหล่อนต้องพักกันเพียงนี้ เพราะเอ็ดต้องการจะใช้เวลาเตรียมตัวสำหรับการไปพบสกลตามนัดหมาย

เอ็ดกลับมาถึงบ้านราว ๒๒.๓๐ นาฬิกา และเวลาต่อจากนั้นเอ็ดก็ยังต้องสาละวนอยู่กับกองหนังสือต่อไปอีก การดูหนังสือในคืนวันนี้ดูเหมือนเอ็ดรู้สึกสบายกว่าคืนอื่น ๆ เพราะภายใน

ห้อง ของ แอ๊ด เต็ม ไป ด้วย เครื่อง เตือน ใจ ทั้ง นั้น ยิ่ง กว่า นั้น ยัง มี เครื่องมือ อื่น ๆ ที่ ประกอบ กับ การ งาน ของ แอ๊ด โดย พร้อม เพรียง แอ๊ด รู้ ดี ว่า สิ่ง เหล่า นี้ น้อง ของ เขา เป็น คน ช่วย เหลือ จัด แจง ให้ และ เนื่อง จาก นี้ แหละ ที่ แอ๊ด มี ความ สบาย ใจ มาก

เมื่อ เวลา นาฬิกา ตี สอง—เมื่อ เวลา ที่ แอ๊ด รู้สึก ว่า มี ความ ง่วง แอ๊ด ได้ ยิน เสียง ร้อง เตือน มา จาก อีก ห้อง หนึ่ง ว่า :

"พี่ แอ๊ด จ๋า ดึก มาก แล้ว พี่ ควร นอน เสีย บ้าง เถอะ"

แอ๊ด ไม่ ได้ ตอบ ถ้อย คำ ที่ กล่าว เตือนนั้น นอกจาก การกระวี้ กระวาด ที่ จะ ปฏิบัติ ตาม คำ สั่ง ของ เจ้าของ เสียง นั้นโดย เร็ว

"เรา เป็น ทหาร แล้ว และ นี่ คือคำสั่ง ของแม่ทัพหรือ ผู้ มีอำนาจ บังคับ บัญชา"

ข้อ ความ นี้ แอ๊ด ชอบ นึก ขณะ เมื่อ ได้ ยิน เสียง กล่าว เตือนเสมอ ทุก ครั้ง และ ต่อ จาก นั้น แอ๊ด ไม่ ได้ ทำ อะไร อีก นอกจาก จะ ตั้ง ใจ จะ นอน ให้หลับ ไป ตาม ความ ประสงค์ นั้นโดย เร็ว

เมื่อ แอ๊ด ถูก เตือน ให้ นอน อย่าง หนึ่ง การ ตื่น อีก อย่าง หนึ่ง แอ๊ด ก็ ถูก เตือน เช่น กัน แอ๊ด พยายาม จะ ตื่น ก่อน หล่อน แต่ความ อด นอน ไม่ อำนวย โอกาส ให้ เสีย เลย ใคร จะ เชื่อ บ้าง ว่า แอ๊ด ไม่ เคย โต้ เถียง เพื่อ ไม่ ทำ คำ แนะ นำ ของ น้อง สาว แม้ เพียง ครั้ง

ได้ กล่าว แล้ว ว่า แอ๊ด มี ความ บาก บั่น เพื่อ เกียรติยศของ ตนเอง มาก กว่า อย่าง อื่น ฉะนั้น จึง ไม่ ยอม ย่อ ท้อ ต่อ ความ ยาก อันใด

ทั้งสิ้น แอ๊ด ก้ม หน้า ดู หนังสือ แอ๊ด พยายาม ปลุกใจ ตน เอง ด้วย การ นึก ถึง กาล อนาคต เสมอ เพราะ เหตุ นี้ แหละหนอ เมื่อภายหลัง ของ การ สอบ คัด เลือก สิบ วัน ล่วง แล้ว จึง มี ข่าว จาก กอง บิน ดอน เมือง ว่า แอ๊ด เป็น คน หนึ่ง ใน จำนวน ที่ ถูก เลือก ส่ง ไป เรียน วิชชา การ บิน ต่าง ประเทศ

ข่าว นี้ ทำ ความ ปิติ ให้แก่ จรรยา มาก ส่วน มารดา ของ แอ๊ดนั้น ถึง แม้ จะ ดี ใจ สัก เท่าใด ก็ มี ความ เสีย ใจ ที่ จะ ต้อง ไม่ ได้ เห็น หน้า ลูก ที่ รัก อย่าง สุด สวาท เพียง นั้น เหมือน กัน

เย็น วัน นั้น—เย็น วัน ที่ แอ๊ด กำลังนั่ง เล่น อยู่กับจรรยา ด้วยความ เบิก บาน ใจ สกล ได้ วิ่ง ผลุน ผลัน เข้า มา หา พอ มา ถึง ที่ ก็ กล่าว ขึ้น ทั้ง ๆ ที่ กำลัง หอบ ว่า :

" แอ๊ด กัน ได้ ข่าว แน่ นอน มา แล้ว แกเชื่อ ไหม ว่า ความ พยายาม ของ เรา ทั้งสอง มี ผล สม นึก "

" กัน ได้ ยิน แต่ ข่าว แต่ ยัง ไม่ แน่ ใจ " แอ๊ด กล่าว ตอบ

" คราว นี้ แน่ นอน เรา ทั้งสอง ได้ คะแนน ดี ที่ สุด แต่ เวลา นี้ ทาง ราชการ กำลัง เตรียม ร่าง รายงาน การ ส่ง เรา ทั้ง สอง ไป เรียน ยัง ประเทศ อังกฤษ "

" แก รู้ มา จาก ใคร ? "

" กัน มี พี่ น้อง อยู่ นั่น สอง คน เขา ได้ บอก กัน ทางโทรศัพท์ กัน แน่ ใจ ว่า ใน วัน สอง วัน นี้ แหละ ที่ กระทรวง จะ เรียก ตัว เรา ไป ฟัง รายการ ละเอียด "

แน่ นอน ! แอ๊ด ต้อง พอใจ อย่าง เหลือ ล้น เพื่อน ทั้งสอง ได้ กระโดด เข้า กอด คอ กัน ด้วย ความ ดีใจ ต่าง คน ต่าง ตะเบ็ง เสียง ชโย ! ออก มาพร้อม ๆ กัน ๓ ครั้ง แล้ว ก็ผละ ออกจากกัน จรรยา นั้น ดู เหมือน ใจ คอ จะ สั่น ไป หมด หล่อน เกือบ ลืม นึก ว่า เป็น เพศ หญิง และจะ กระโดด เข้า กอด คอ พี่ ชาย ของ หล่อน อย่าง สกล บ้าง ต่อ เมื่อ หล่อน เห็น ว่า มี สกล เปน เครื่อง เตือน ให้ หล่อน เกิด ความ อาย หล่อน จึ่ง เกิด ความ รู้ สึก ใน ข้อ มิ บังควร แต่ กระนั้น ใคร ๆ ก็ จะ แล เห็น สี หน้า ท่า ทาง ของ หล่อนในเวลานี้ ได้ชัด

"พี่ แอ๊ด ขา น้อง ขอ ยินดี ด้วย" หล่อน กล่าว "และ—และ คุณ สกล ด้วย นะ คะ"

ตอนที่สาม มีต่อ

เสอรฺ พีลิป ซิดนียฺ

ของ

นายภักตร์ สุนทรารักษ์ (ม. ๗ ค)

ประมาณ สามร้อยปี ล่วง มา แล้ว เสอรฺ พีลิป ซิดนียฺ เป็น ชาว อังกฤษ ที่ ได้ รับ ความ ยก ย่อง มาก ที่ สุด คน หนึ่ง ใน รัชสมัย ของ พระนางเจ้าเอลิซาเบธ ใน ระหว่าง ชีวิต ของ ท่าน ซึ่ง กำลัง รุ่ง เรือง สดใส และ กอบ ไป ด้วย เกียรติคุณ ความดี นั้น ท่าน ได้ ชื่อ ว่า เป็น ผู้ ที่ มี ความ ชำนิ ชำนาญ ใน การ กีฬา ทุก ชะนิด ทุก ประเภท และ เป็นผู้ ที่ มี ภูมิรู้ สูงด้วย ท่าน เป็นผู้ ที่ ได้ รับ ความ เมตตา โดยปราศ-จาก อคติ ทั้งปวง อย่าง ยิ่งยวด ใน พระราช สำนัก พระนาง รู้สึกนิยม ชมชื่น ใน ซิดนียฺ ยิ่ง นัก จน ถึง กับ เรียก ว่า 'พีลิป ของ พระนาง'

ใน ปี ค.ศ. ๑๕๘๕ ท่าน ได้ ถูก ส่ง ไป ยัง ประเทศฮอแลนด์ เพื่อ

ช่วย ชาว ฮอลันดา รบ กับ สเปญ ข้าศึก ใน ระหว่าง ที่ เกิด การ รบ พุ่ง กัน อยู่ นั้น ม้าขี่ ของ ท่าน เสอร ถูก ข้าศึก ยิงตายไป ถึง สอง ตัว แต่ พอ ท่าน ขึ้น ขี่ม้า ตัวที่ สาม ก็ เผอิญ ถูก ลูก กระสุนปืน ของข้าศึก บาดเจ็บ อย่าง สาหัส แล้ว ทหาร ก็ หาม ท่าน ไป ยัง ค่าย ขณะ ที่ โลหิต กำลัง ไหลหลั่ง ออก จาก แผล และ อ่อน เพลีย เป็น กำลัง

ผู้ได้ รับ บาดเจ็บ ใน สงครามย่อม รู้สึกกระ หาย น้ำ มาก แต่ ใน เวลา เช่นนั้น น้ำ ก็ หา ยาก เสีย ด้วย ท่านเสอร ฟีลิป ตะลีตะลาน ขอ น้ำ มา ดื่ม ก็ มี ทหาร คน หนึ่ง นำ เอา น้ำ มา ยื่น ให้ ท่าน พอ ท่านยก เอาน้ำ ขึ้นไป จรด ริมฝีปาก อันสั่น ระริก ก็ พอ ดี มี ทหาร คนหนึ่ง กำลังจะตาย อยู่ ใกล้ ๆ ท่านทอดสายตา อย่าง ละห้อย มายังท่านแสดง ว่า กระหาย น้ำเป็น กำลัง ซิดนีย ก็ ยื่น น้ำ ใน มือ ของ ท่าน ไป ให้ ทหาร คน นั้น ทันที โดย มิได้ จิบ น้ำ นั้น แม้ แต่ น้อย พลาง กล่าวว่า "ความ กระ หาย ของ เธอ คง จะ มี มาก กว่า ความ กระหาย ของฉัน" นี่ เป็น การ กระทำ อย่าง ผู้ดี ซึ่ง แสดง น้ำใจ ของ ผู้ มี กัลยาณ ธรรม ท่าน เสอรฟีลิป ได้ ถึง แก่ กรรม ลง เมื่อ อายุ พึ่งสามสิบสามปี เหตุ นี้ กระทำ ให้ เพื่อ ร่วมชาติ ของ ท่าน มีความ วิประโยค โศก เศร้า ถึง ท่าน ยิ่งนัก

สตรีกับรูป–บุรุษกับวิทยา

"อิตฺถีรูปา ปุริสวิชฺชา"

ของ

จ. จาน

◎ อ้า! อนงค์ ทรง โฉม เฉิดฉาย เพริด พริ้ง เพรา พราย
รูปทรง ส่งศรี ฉวีวรรณ ๆ
◎ งาม พักตร์ ผุดผ่อง เพียงจันทร์ ขนง เนตร คม สัน
นาสิก โด่ง น้อย พอ สม ๆ
◎ สอง แก้ม แย้ม ยิ้ม ชวน ชม เอว อร อ่อน กลม
มรรยาท เสงี่ยม เพรียม พราย ๆ
◎ กล่าว ย่อ พอ แจ้ง ความ หมาย ว่า นาง มี กาย
ประเสริฐ เลิศ ล้ำ อำไพ ๆ

๏ ชาย ใด ได้ สืบ ทรามวัย ครํ่า ครวญ หวนไห้
จิตต์ ใฝ่ นิยม ชม ขวัญ ฯ

๏ หาก นาง มิ พักตร์ผิว พรรณ อัปลักษณ์ ดั่ง สรรค์
เสก มา จาก หมู่ ภูตพล ฯ

๏ ใคร เล่า เขา จัก อยาก ยล จัก มิ กมล
พูน เพิ่ม ประติพัทธ์ ใน นาง ฯ

๏ ฉะนี้ ท่าน, จึ่ง เปรียบ สรรพางค์ ที่ เอี่ยม สำอาง
ดั่ง ทรัพย์ สำหรับ นารี ฯ

๏ ฝ่าย ชาย ชาติเชื้อ ชาตรี มิ สง่า ราศี
อยู่ ที่ วิชชา อาคม ฯ

๏ ฝูงชน ชวน กัน นิยม ก็ เพราะ อุดม
วิทยา อ่ำ อ่อง ก่องไกร ฯ

๏ ควร แล้ว ที่ ชาย ชาวไทย จัก มุ่ง มั่นใจ
อย่า เกียจ อย่า คร้าน การ ศึกษา ฯ

๏ รีบ เร่ง รีบ เพียร เรียน วิชชา ให้ เกียรติยศ ปรา–
กฏ ไกล ไป ทั่ว ดินแดน ฯ

ความเพียร

ของ

ภักดีวงศ์

สุรางคนางค์ ๒๘

๏ โลกีย สุข　　แสน สบาย สนุก
ทุก ค่ำ คืน วัน　　พวก ไม่ มี งาน
ชัก ชวน พากัน　　เที่ยว เตร่ เหหัน
อนันต์ คณา　ฯ

๏ ส่วน พวก มี งาน　　ต้อง ทำ กิจการ
เพื่อ เลี้ยง อาตมา　　เช่น เป็น กุลี
ชาวไร่ ชาวนา　　ต้อง มั่น ถาก หา
เอา ตาม แผ่นดิน　ฯ

๏ ทรัพย์ จึง จะ เกิด แต่ ผู้ ประเสริฐ
บ่อ เกียจ ทำ กิน ดัง ชัก ตัวอย่าง
เช่น พวก 'ท่าหิน' ซึ่ง เคย ได้ ยิน
เขา เล่า กัน มา ฯ

๏ ปรากฏ พวก นี้ อยู่ ที่ ลพบุรี
แว่น แคว้น อโยธยา เขา ทำ กิจใด
มัก สม ปรารถนา ด้วย ความ อุตส่าห์
พาก เพียร การ งาน ฯ

๏ ส่วน พวก นักเรียน นั้น ต้อง พากเพียร
ร่ำ เรียน ตำนาน จง อย่า เที่ยว เตร่
เป็น นักเลง พาล จัก เสีย การงาน
พา ตน เสื่อม ศรี ฯ

๏ จง จำ ไว้ ว่า ความ เพียร นั้น หนา
จัก พา ความดี ผล คือ สอบ ได้
ใน ราว ปลาย ปี นี่ แหละ ความดี
ที่ พาก เพียร เอย ฯ

เชาวน์ดี

โดย

พยอม เวชประเสริฐ

แคว้น ชนบท แห่ง หนึ่ง ทาง ทิศตะวันออกเฉียงใต้ มี ชายคน จน ผู้ หนึ่ง ปลูก กะท่อม อาศัย อยู่แต่ ลำพัง ยัง อาชีพ ในทาง ตัดฟืน ขาย ชาย ผู้นี้ จน เสีย จริง ๆ ชั้น แต่ เครื่อง นุ่งห่ม ก็ ขาด กะรุ่ง กะริ่ง ไม่ มี ชิ้น ดี เป็น ที่ รังเกียจ ของ คน ใน หมู่ นั้น

เย็น วันหนึ่ง ขณะ ที่ กลับ จาก การ ตัด ฟืน อัน เป็น กิจวัตร ประจำ วัน บังเอิญ เหลือบ เห็น จุก ขวด แก้ว หัก วาง ทิ้ง อยู่ พลัน นึก ถึง อุบาย อัน จะ ทำ ให้ ตน เป็น ผู้ มี อัน จะกิน ขึ้นได้ ด้วย ความ ดีใจ สุด ประมาณ เขารีบ เอาจุกแก้ว มาฝนให้เข้ารูป กันสนิทดี ถ้ามองเพียง เผิน ๆ แล้ว เด็ก คง จะ นึกว่า มัน เป็น เพ็ชร ขนาดเขื่องทีเดียว ตลอด

คืน เขา ครุ่นคิดถึง ความ มั่งมี ซึ่งจะ เกิดขึ้น ใน ภายหน้า เป็น การสร้าง วิมาน ใน อากาศ

แต่ เช้า ตรู่ เขา รีบ นำเอา จุกขวดแก้ว ที่ฝน ไว้ เรียบร้อยแล้วไป ยัง บ้าน พ่อค้า เพ็ชร ผู้ ชำนาญ ใน การ ดู เพ็ชร ยาก จะ หา ตัว จับ ได้ เมื่อ ได้ พูด คุย ถึง เรื่อง ต่าง ๆ สัก เล็ก น้อย แล้ว ชาย ผู้ นี้ จึ่ง งัดเอา จุก ขวด ขึ้น มา ลูบคลำ และ ร้องไห้ ทีประหนึ่ง ว่า เจ้า จุก ขวด นั้น เป็น ของ ที่ เขา รัก เสีย ยิ่ง กว่า อะไร ๆ ท่าน พ่อค้า รู้สึก สงสัย แต่ ยัง ไม่ ทัน ถาม ชาย คน จน ก็ เอ่ย ขึ้น ด้วย เสียง แกม สะอื้น ว่า " เพ็ชรเม็ด นี้ เป็น มรดกของ ปู่ ย่า ตา ยาย ผม ซึ่ง ผม สงวน ไว้ เป็น อย่างดี ด้วย เห็น ว่า มี ราคา มากมาย และอีก ประการหนึ่ง มันเปน คู่ ทุกข์ คู่ ยาก ของ ผม มา แต่ กาล ก่อน เนื่อง ด้วย ความ จน บังคับ ผม จึ่ง มิ สามารถ จะ สงวน ไว้ ได้ อีก ต่อไป อยากจะ นำ มาฝากท่าน ขาย ถ้า และ ได้ ราคา เพียงเล็กน้อย ผม จะ ได้ เอา ไป ทำทุน ประ-กอบ การ อาชีพ ต่อไป " ท่าน พ่อค้ารับ เอา จุก ขวด แก้ว มา ดู แล้ว หัวเราะ พลาง พูด ว่า " ก็ อ้ายนี่ มัน เห็น อยู่ โทนโท่ แล้ว ว่า เป็นจุก ขวด แก้ว เจียรไน ถ้า จะ ขาย ให้ เขา ไป ผูก คอ แมว เล่น สวย ๆ ก็ คง จะ ได้ สัก ๑๐ สตางค์ กระมัง " ชายผู้ นั้น ก็ อ้อนวอน ขอ ให้ ท่าน พ่อค้า เพ็ชร รับ ไว้ ถ้า หาก ไม่ มี คน ซื้อ ตน จะ มา รับ คืน ไป ในภาย หลัง และ ตี ราคา ไว้ ๘๐๐ บาท พ่อค้า เพ็ชร เสีย อ้อนวอนไม่ได้ จึ่ง รับไว้

ต่อมา สัก เดือน เศษ มี แขก อินเดีย คน หนึ่ง อ้าง ว่า เป็นผู้ได้รับฉันทะ จาก เจ้าเมือง ๆ หนึ่ง ใน อินเดีย ให้ มา เลือก ซื้อ เพ็ชร เม็ด โต ๆ ไป หอย พระศอ แม้ จะ แพง เท่าไร ก็ ไม่ ว่า พ่อค้าเพ็ชร จึ่ง เอา เพ็ชร ของตน ที่มี อยู่ ทั้งหมด ออก มา ให้ เลือก แต่ หา ได้ เอาจุกขวด ออก มา ไม่ แขก ผู้ นั้น เลือก ดู แล้ว ติ ว่า เม็ด เล็ก ไป ท่าน พ่อค้า ขัดใจ จึ่ง หยิบ เอา จุกขวด แก้ว ของ ชาย คนจน ที่ มา ฝากขาย ออกมา ให้ ดู แขก ผู้ นั้น ชอบใจ และถามถึง ราคา ทันที พ่อค้า เพ็ชรจะบอก ตามราคา ที่ เจ้าของ บอก ไว้ เกรง ว่า แขก จะ สงสัย และ ด้วยความ โลภ อยาก จะหากำไร บ้าง จึ่ง บอกว่า เขา จะขาย ๒,๒๐๐ บาท แขก นั้น ไม่ ได้ ต่อ เลย แม้ แต่ คำเดียว แต่ พูด ว่า เงิน เขา มี มา ไม่ พอจะ กลับ ไป เอา มา ใหม่ โดย ตกลง วาง ประจำ ไว้ ๑๐๐ บาท ก่อน ถ้า พ้น กำหนด สามเดือน ไม่ มา รับ อนุญาตให้ริบเงินทันที พ่อค้าเพ็ชร รับ คำ แต่ หา เฉลียวใจ ประการ ใด ไม่

วันรุ่งขึ้น ชาย เจ้าของ จุก ขวด มา หา และ จะ ขอ จุก ขวด แก้วนั้น คืน ถ้าหาก ว่ายังขายไม่ได้ พ่อค้าเพ็ชร จะคืนให้ก็กลัวว่าแขกอินเดีย กลับ มา เอา เพ็ชร ตน จะ ไม่ มี อะไรให้และ จะ ชวด ได้ เงินด้วย จึ่ง บอก ว่า เขา ขาย ไป เสีย แล้ว เป็น เงิน ๘๐๐ บาทและ เอา เงิน ของ ตน เอง มอบ ให้ ชาย ผู้ นั้น ไป พ่อค้าเพ็ชร นึก กระหยิ่ม ใจ ที่ จะ ได้กำไร จากเจ้าแขก อินเดียหวาน ๆ ถึง ๑,๕๐๐ บาท นอน คอย นั่งคอย สาม เดือน ก็ แล้ว ปีหนึ่ง ก็แล้ว ห้าปี ก็แล้ว เจ้าแขก นั้น ก็หาโผล่มาไม่

ชาย เจ้าของ แก้ว จุกขวดก็ หาย สาบศูนย์ ไป พ่อค้าเพ็ชร จึ่ง รู้ตัว ว่า ถูก หลอก เสีย แล้ว แทน ที่ จะ ได้ กำไร อย่าง หวาน ๆ ๑,๕๐๐ บาท กลับ ขาดทุน ไป เปล่า ๆ อีก ๗๐๐ บาท ด้วย ความ อาย และ เสียใจ ชาย พ่อค้าเพ็ชร จึ่ง อพยพ ออกจาก ที่ นั้น ไป

๏ ความ รู้ รู้ แต่ ถ้า ไม่ มี เชาวน์ เฮย
คง จัก เสีย รู้ ที่ ท่าน ไซร้
ปราศ รู้ แต่ เชาวน์ ดี เหมาะ กว่า
อาจ ทราบ เรื่อง ใด ได้ ยิ่ง ด้วย ปัญญา ฯ

ข่าวโรงเรียนและนักเรียนเก่า

เพลง 'สวนกุหลาบ ฯ'

๑ ๏ บรรดาเรา เหล่านักเรียน 'สวน-
กุหลาบ ฯ"
ย่อมปลื้มปลาบ ปรีดิ์เปรม เกษมศรี
ล้วนรักเกียรติ์ รักนาม รักความดี
รักโรงเรียน ซึ่งเป็นที่ อวยวิชชา ฯ

๒ ๏ อันพระพุทธ ภาษิต ประดิษฐ์ไว้
เราต่างได้ ใช้เป็นหลัก นานหนักหนา
เป็นข้อควร ดำริ 'สุวิชา-
โน ภวํ โหติ' ตรา ไว้เป็นครู ฯ

๓ ๏ แปลความว่า ธีรชน คนฉลาด
ย่อมสามารถ ให้เจริญ ดำเนิรอยู่
ให้พึ่งเฟื่อง เรืองวิชชา น่าเชิดชู
การกีฬา ก็ดำรู สถาวร ฯ

๔ ๏ ฉะนั้นเรา ทั่วหน้า ควรปราโมทย์
เพื่อประโยชน์ ภิยโย สโมสร
จงพร้อมพร้อง พจนารถ ประสาทพร
'สวนกุหลาบ ฯ" ถาวร ชโย เอย ฯ

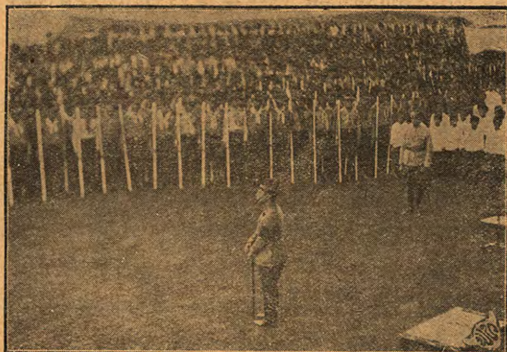
หมายเหตุ:— เพลง 'สวนกุหลาบ ฯ' ของเราบทนี้ ได้ร้องเปนครั้งแรกในงานรื่นเริงประจำปี ๒๔๗๓ ต่อแต่นั้นมาพวกเราก็ได้ร้องในโอกาสต่างๆ

โดย ปกติ ทั้ง นักเรียน เก่า และ ใหม่ ได้ มา ขอ คัด ลอก ไป เสมอ ฉะนี้ ต่อ ไป จะ พิมพ์ ลง ไว้ ใน หน้า นี้ เป็น ระเบียบ.

* * * * *

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน หรือ 'วัน รัชชาล ที่ หก' ซึ่ง ลูกเสือสยาม จะ ไม่ ลืม เลย เพราะ เป็น วัน คล้าย วัน สวรรคต ของ พระบาทสม-เด็จ พระเจ้าอยู่หัว พระองค์ ที่ ทรง เป็น ผู้ ริ เริ่ม และ พระราชทาน กำเนิด ลูกเสือ สยาม นับ แต่ พ.ศ. ๒๔๕๔ เจริญ ก้าว หน้า มาอย่าง รวด เร็ว นับ ปี นี้ เป็น ปี ที่ ๒๑ แล้ว หาก จะ คิด ตาม วัย ของ มนุษย์ ก็ เป็น อัน แน่ นอน ว่า ลูกเสือ สยาม โต เป็น หนุ่ม แล้ว แข็ง แรง พอ ที่ จะ ผจญ โลก เป็น ที่ ไว้ เนื้อ วาง ใจ ได้ สนิท ทั้ง นี้ ด้วย พระเดช พระคุณ ปกเกล้า ปก กระหม่อม คณ ลูกเสือ จึ่ง ได้ กระทำ พิธี ถวาย บังคม พระ บรม ฉายา สาทิศ ลักษณ์ ทั่ว พระราช อาณาจักร ลูกเสือ โรงเรียน เรา รวม ทั้งสิ้น ๔๑๘ คน ได้ พา กันไป ประชุม พร้อม กับ ลูกเสือ โรงเรียน อื่น ที่ วชิราวุธ วิทยาลัย นอก จาก จำนวน ที่ ไป นี้ แล้ว ยัง เหลือ พวก ชั้น เด็ก ๆ และ ที่ ป่วย เจ็บ ไป ไม่ ได้ ก็ ได้ กระทำ พิธี น้อย ๆ ที่ โรงเรียน พิธี ที่ วชิราวุธ วิทยาลัย คง ดำเนิร ไป ตาม ระเบียบ สมเด็จ พระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้า ฯ กรมพระนครสวรรค์ วรพินิต สภานายก กรรมการ จัดการ ลูกเสือ กรุงเทพ ฯ ได้ เสด็จ

ประทับเป็นประธาน และได้พระราชทานพระโอวาท ตามข้อความต่อไปนี้ :—

-ด้วยความอนุเคราะห์จากหนังสือพิมพ์ไทย
-ถ่ายโดยนายเจียร ไปยะวณิช

สมเด็จ ฯ สภานายกกำลังพระราชทานพระโอวาท

ลูกเสือทั้งหลาย วันนี้เราได้มาประชุมพร้อมกันเพื่อถวายบังคมแด่พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันอภิลักขิตสมัย คล้ายวันสวรรคตแห่งพระองค์ ย่อมเป็นเครื่องช่วยให้เราทั้งหลายระลึกถึงพระเดชพระคุณแห่งพระองค์ที่ได้ทรงทำนุบำรุงปกครองบ้านเมืองชาติ

ไทย เรา มา ใน รัชชกาล แห่ง พระองค์ โดย สวัสดิภาพ และ โดย พระมหา กรุณาธิคุณ ยิ่ง ใหญ่ แก่ ทวย นาคร ทั่วไป นอก จาก นี้ มี ข้อพิเศษ ฉะเพาะ ลูกเสือ ก็ คือ พระองค์ ได้ ทรง เริ่มริ จัด ตั้ง กอง ลูก-เสือไทย ขึ้น อันนี้ เป็นพระเมตตา ที่ พระองค์ ได้ พระราชทาน แก่ชาติไทย ซึ่ง นับ เป็น พระคุณอนันต์ แก่ ชาติ ของ เรา เพราะ ว่า การลูกเสือ ย่อม มี ความ มุ่งหมาย ตาม ที่ ทราบ กัน อยู่ แล้ว คือ เพื่ออบรม ผู้ เยาว์ ให้ ตั้ง อยู่ ใน คุณธรรม และ ความ สามารถ อัน ดี งามสมควร ที่ จะ เป็น ผู้ดำรง ชาติ ของ เรา สืบ ไปใน เบื้องหน้า ได้ ดี จริงเป็น ลูก ผู้ชาย แท้ จริง ทั้ง ทาง กาย และ ทางใจ ข้อนี้ เอง ที่ พระองค์ได้ ทรง มุ่งหมาย ที่ จะ อบรม ฝึกฝน เรา ทั้งหลาย ย่อม รู้ เห็น ขึ้น ใจอยู่ ทั่ว กัน เพราะฉะนั้น เป็น เวลา สมควร ที่ เรา จะ ประชุม กัน ทำการ สักการบูชา ดั่ง เช่น ที่ ได้ ปฏิบัติ มา เมื่อ ตะกี้ นี้.

อันการ เคารพ บูชา และ รักษา ความ กตัญญูกตเวที ต่อ ผู้ ที่ ได้ มีพระคุณ และ ผู้ ที่ ควร แก่ การ เคารพ บูชา นั้น ตาม พระพุทธ วจนะกล่าว ว่า เป็น มงคล จริยา แก่ ผู้ ประพฤติ ข้อ นี้ เป็น ของ จริง แท้ด้วย เหตุ ว่า ผู้ ที่ เป็น ผู้ใหญ่ เหนือ เรา ด้วย ยศศักดิ์ ด้วย เป็น ผู้ บัง-คับ บัญชา ด้วย เป็น ผู้ ปกครอง เหล่านี้ ได้ ชื่อ ว่า เป็น ผู้ ที่ ควร จะบูชา และ เมื่อ เรา ทำ ไป แล้ว ก็ มี ผล ใน ทาง ที่ จะ ดี แก่ ตัว เราผู้ ทำ นั้น เอง เพราะ ท่าน ผู้ นั้น ย่อม มี จิตต์ กรุณา แก่ ผู้ ที่ เคารพบูชา ต่อ ท่าน ใน สมัย นี้ เกิด มี นิสสัย ไม่ ดี กัน ขึ้น ใน พวก คน รุ่น

ใหม่ ที่ความนับถือผู้ใหญ่เสื่อมทรามลง เนื่องจากถือว่าสมัยนี้ได้เล่าเรียนมาก มีความรู้มาก ผู้ใหญ่ไม่ได้เล่าเรียนอะไร จึงทำให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ มีบิดามารดาครูบาอาจารย์เป็นต้นชวนจะเสื่อมทรามไป ข้อนี้ลูกเสือทั้งหลายควรรู้สึกตัวอยู่เสมอ การดูหมิ่นเย่อหยิ่งยกตนข่มผู้อื่นนั้น หาได้ทำให้เราดีขึ้นไม่ เช่นเราเห็นคนหนึ่งร่ำรวย แล้วจะติเตียนหรือเจตนาร้ายต่อเขา ก็หาได้ทำให้เราร่ำรวยขึ้นไม่ เห็นคนใดมีความสามารถดีเรา ก็ไปดูถูกเกลียดชังเขา ก็หาได้ทำให้ตัวของเราดีขึ้นไม่ ตรงกันข้ามถ้าเราไม่เย่อหยิ่ง เราไว้จรรยาอันดีงามต่อผู้ใหญ่เหนือเรา ผลดีก็อยู่ที่เรา เพราะทำให้ผู้ใหญ่มีเมตตากรุณาแก่เรา ผู้ใหญ่โดยมากถึงแม้บางท่านจะได้เล่าเรียนน้อยกว่าเรา ก็ไม่ใช่แปลว่าท่านโง่กว่าเรา เพราะวิชชาที่เรียนนั้นก็เรียนเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาซึ่งเกิดขึ้นนา ๆ ในชีวิตของเราให้ลุล่วงไปได้ แต่ผู้ใหญ่ท่านย่อมได้ประสพปัญหานั้น ๆ มาก่อนแล้วนับไม่ถ้วน ย่อมจะฉลาดกว่าเรา เพราะฉะนั้นถ้าเราเคารพบูชาผู้ใหญ่แล้ว ย่อมได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือของท่าน แต่ถ้าเราดูถูกเสียแล้ว ที่ไหนท่านจะเมตตาให้คำแนะนำตักเตือนแก่เรา นี้กล่าวสำหรับคนทั่ว ๆ ไป ส่วนพระมหากษัตริย์นั้น ย่อมทรงมีพระคุณอันควรเคารพโดยพระชาติ พร้อมทั้งความสมมตแห่งอาณาประชาราษฎร์ถวายให้ทรงบังคับบัญชาปกครอง พวกเราที่เป็น

ชาติไทย พระองค์ย่อมไม่เว้นว่างที่จะทรงคำนึงว่า ทำอย่างไรจะให้ประเทศชาติบ้านเมืองมีความสุขเจริญ และย่อมทรงประสพอุปสรรคร้อยแปดประการ ยิ่งในเวลานี้ด้วยแล้ว ยิ่งลำบากมาก เพราะว่าการค้าขายฝืดเคืองทั่วโลก พระองค์ย่อมทรงลำบากยากยิ่ง แท้ที่จริงพวกเราทั้งหลายมีความสุขกว่าพระองค์ทั้งนั้น เพราะเหตุที่ความรับผิดชอบของพวกเราไม่หนักเท่าของพระองค์ เหตุฉะนั้น พวกเราทั้งหลายต้องระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่ยิ่งของพระมหากษัตริย์ จึงจะเกิดมงคลแก่ตัวเรา.

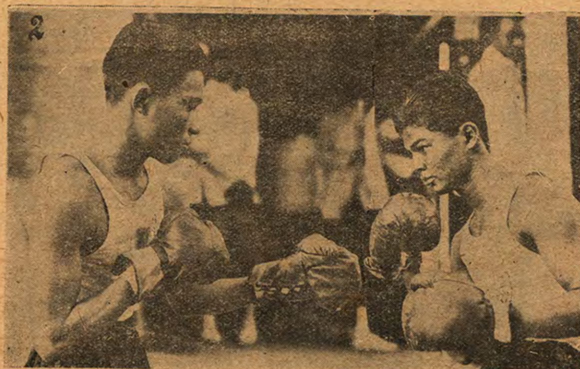
ในวันนี้ ตามที่ได้กล่าวแล้วตามพระพุทธวจนะว่า การเคารพและกตัญญูกตเวทีต่อผู้ที่ควรเคารพบูชานั้น ย่อมเป็นมงคลแก่ผู้ประพฤติ ขอลูกเสือทั้งหลายจงมีความกตัญญูต่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และทำการกตเวทีต่อพระองค์ด้วยประพฤติตนให้สมดังที่ได้มีพระราชประสงค์จะทรงอบรมดังที่ได้พระราชทานแบบแผนคำสั่งสอนไว้ทุกประการ เมื่อผู้ใดประพฤติได้อย่างนั้นแล้ว ย่อมจะบรรลุถึงความสุขสิริสวัสดิ์แก่ตน ขอให้ลูกเสือที่มาประชุมอยู่ในที่นี้ กลับไปได้รับความสุขสำราญและสวัสดิทั่วกัน.

* * * * *

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน เป็นวันเริ่มการแข่งขันมวยฝรั่งของ

กระทรวง ธรรมการ โรงเรียน เราได้ ส่ง นักเรียน เข้า แข่งขัน ทั้ง หก รุ่น แต่ รุ่น ง. นักเรียน ของ เรา น้ำหนัก มาก เกิน ขนาดไป จึ่ง มิ ได้ เข้า แข่งขัน ใน รุ่น นี้ การ แข่งขัน ได้ ดำเนิร ติด ต่อไป ทุกวัน เสร็จ การ แข่งขัน วันที่ ๑ ธันวาคม สถิติ การ แข่งขัน ฉะเพาะ โรงเรียน เรา เป็น ดั่งนี้ :—

รุ่น พ. น้ำหนัก ๙ สะโตน ขึ้น ไป นาย บุญช่วย วงศ์ มงคล ชะนะ

-ด้วยความอนุเคราะห์จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพ ฯ เดลิเมล์
-ถ่ายโดยนายช่วง มีเดช

คนซ้ายคือนายไว วิชัยดิษฐ์ ผู้ชะนะในรอบชิงถ้วย รุ่น ข.

ผู้แทนโรงเรียนฝึกหัดครูวัดบวรนิเวศ แล้วแพ้ผู้แทนโรงเรียนเพาะช่าง.

รุ่น ก. น้ำหนักไม่เกิน ๙ สะโตน นายโปร่ง ส่งแสงเติม ชะนะผู้แทนโรงเรียนมัธยมวัดสุวรรณคีรี แล้วแพ้ผู้แทนโรงเรียนอินทรศึกษา.

รุ่น ข. น้ำหนักไม่เกิน ๘ สะโตน นายไว วิชัยดิษฐ์ ชะนะผู้แทนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธิวราราม โรงเรียนมัธยมวัดราชาธิวาส โรงเรียนพณิชยการวัดสามพระยา และโรงเรียนเพาะช่าง จึ่งเป็นผู้

-ด้วยความอนุเคราะห์จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพ ฯ เดลิเมล์
-ถ่ายโดยนายช่วง มีเดช

คนขวาคือนายเฉลี่ยว รุทระวณิช ผู้ชะนะในรอบชิงถ้วย รุ่น จ.

ชะนะ เลิศ ใน รุ่น นี้ ได้ เหรียญทอง ส่วนโรงเรียน จะ ได้ ถ้วย ของ ท่าน เดวิด อี. ก็อฟแมน อัครราชทูต อเมริกัน ประจำ กรุงสยาม.

รุ่น ค. น้ำหนักไม่ เกิน ๗ สะโตน ๒ ปอนด์ นายเล็ก เพียรรู้ จบ แพ้ ผู้ แทนโรงเรียน พณิชยการ วัดสามพระยา.

รุ่น จ. น้ำหนักไม่เกิน ๕ สะโตน ๑๒ ปอนด์ นายเฉลียว รุทระวณิช ชะนะ ผู้ แทนโรงเรียน พนิชยการ วัด แก้ว ฟ้า ล่าง โรงเรียน มัธยม โฆสิตสโมสร โรงเรียน ฝึกหัด ครู วัดบวรนิเวศ และ โรงเรียนมัธยม บ้านสมเด็จเจ้าพระยา จึ่ง เป็น ผู้ ชะนะ เลิศ ใน รุ่น นี้ ได้ เหรียญทอง ส่วนโรงเรียน จะได้ ถ้วย ของ นาย จ. แมตถิว.

อนึ่ง เนื่องแต่ นายไว วิชัยดิษฐ์ และ นายเฉลียว รุทระวณิช ได้ เข้าแข่งขัน รอบ สุด ท้าย และ เป็น ผู้ ชะนะ ด้วย อาจารย์ใหญ่ คุณ หลวงทรงวิทยาศาสตร์ และ อาจารย์ ฮ.ส. สิลเวอรธอรน ได้ช่วย กัน ออกเงินจัดหาถ้วย เป็นรางวัล พิเศษให้ คนละถ้วย เพื่อเป็นที่ระลึก เรา ขอ แสดงความ ยินดี ด้วย กับ นักเรียน ทั้งสอง และ ขอ อนุโมทนา ใน ส่วน ที่ ท่าน อาจารย์ ทั้งสามได้ มี ใจ ดี ต่อ ศิษย์ ใน กีฬา แผนก นี้.

*   *   *   *   *

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน นักเรียน ของ เรา คณ ที่ ได้ ไป เที่ยว ชะอำ เมื่อ คราว ที่ แล้ว มา ได้ พา กัน นำ พวง มาลา อัน งดงาม พวงหนึ่งไป ถวาย ความ เคารพแด่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ-

พงศ การ ที่ คณ นี้ ได้ พา กันไปโดย ฉะเพาะ เพียง ยี่สิบ คน เศษ ก็ ดี แต่ คณได้ ถือ เอา ว่า มี ส่วน เป็น ผู้แทน ของโรงเรียน ทีเดียว.

*   *   *   *   *

เนื่อง จากโรงเรียน ของ เรา ชุดโทรมลงไป มาก เข้าใจ ว่า ตั้งแต่ แรก สร้าง ตราบ จน กะทั่ง บัจจุบัน นี้ ยังไม่ เคย ได้ มี การ ซ่อมแซม นอกจาก ฉาบ น้ำปูน บางคราว เท่า นั้น เรื่อง นี้ เราได้ พยายาม ขอร้อง ทาง กระทรวง ให้ ช่วย จัดการ มา หลาย ปี แลว มาศก นี้ กรมกัลปนา ซึ่ง เป็น เจ้า หน้าที่ รักษา ได้ จัดการ บุรณะใหม่ รายการ ที่ได้ ทำขึ้น คือ การ ซ่อม ถือ ปูน ต่าง ๆ ซ่อม บันได ลง พื้นดิน ขยาย บันได ใช้ ขึ้น ชั้น บน ทาสี ประตู หน้าต่าง ซ่อม ผ้าใต้ เชิงราย และ ราง น้ำฝน และ ท่อ น้ำ ฝน กะเบื้อง มุง หลังคา ทาสี ผ้า เพดาน ระเบียง ทาง เดิร ด้าน หน้า ด้าน หลัง ทั้ง ชั้น บน ชั้น ล่าง ทาสี ลูกกรงระเบียง ชั้นล่าง และ ทาสี ปูน ต่าง ๆ การ บุรณะ ครั้ง นี้ ได้ เริ่ม ลง มือ ทำ ตั้ง แต่ วัน ที่ ๑ ธันวาคม กำหนด ราว เดือน เศษ จะ สำเร็จ บริบูรณ์ เราจะ ดีใจ มาก ที่ โรงเรียน ของ เรา งดงาม สะอาด ตา ขึ้น.

*   *   *   *   *

วันที่ ๔, ๕ และ ๗ ธันวาคม เป็น วันซ้อมคัดเลือกกรีฑา โรงเรียน เรา ได้ ปิด การ สอน ทั้ง สาม วัน ใน สอง วัน แรก เป็น วัน คัด เลือก กรีฑา นักเรียน ชาย ซึ่ง เรา ได้ ส่ง เข้า แข่งขัน ทุก ประเภทใน ทุกรุ่น เมื่อ คัดเลือกแล้วคง ปรากฏได้ เข้า แข่งขัน วันกรีฑา รวมสิบห้าอย่าง

คือ รุ่น เล็ก ที่สุด วิ่ง เก็บของ รุ่น เล็ก วิ่ง ผลัด ทาง ตรง และ วิ่ง สวม กะสอบ รุ่นกลาง วิ่ง เร็ว ทาง ๑๐๐ เมตร วิ่ง ผลัด ทางตรง วิ่ง ผลัด รอบสนาม วิ่ง ทน ทาง ๕๐๐ เมตร วิ่ง เปี้ยว และ ชักคะเย่อ ในรุ่นนี้ เรา ขาด วิ่ง ข้ามรั้ว ไป แต่ เพียง อย่าง เดียว เท่านั้น รุ่นใหญ่ วิ่ง เร็ว ทาง ๑๐๐ เมตร วิ่ง ผลัดรอบสนามทาง ๕๐๐ เมตร วิ่ง ทน ทาง ๘๐๐ เมตร วิ่งข้ามรั้ว กะโดด ค้ำ ทิ้ง น้ำหนัก และ ชักคะเย่อ แพ้ ใน รอบ ก่อน รอบ สุดท้าย จึ่ง ได้ คะแนน ครึ่ง เป็น อัน ว่า รุ่นใหญ่ เรา ขาดไป สองอย่าง คือ กะโดดไกล และ กะโดด สูง จาก ผล ดั่งที่ปรากฏ เช่นนี้ แสดง ให้ เห็น ว่า เรา อ่อน มาก สำหรับ รุ่น เล็ก ที่สุด และ รุ่นเล็ก น่า เสีย ดาย ที่ เรา จะ ไม่ มี โอกาส ยึด โล่ห์ รุ่น เล็ก ที่ สุด ไว้ อีก ทั้ง รุ่น เล็ก ก็ ไม่ มี ทาง ที่ จะ ดึง เอา มา ได้ ส่วน รุ่นกลาง และ รุ่นใหญ่ นั้น มี หวัง มาก อยู่ สักหน่อย ขอให้ พวก เรา ตั้งใจ เตรียม ไว้ ให้ พร้อม สรรพ เถิด.

* * * * *

วันที่ ๑๗ ธันวาคม ได้ มีการประชุมที่ วัง ถนนประมวญ พระราช วรวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ ทรง เป็น ประธาน ได้ ทรง เชิญ ศิษย์ เก่า สวนกุหลาบ ฯ ห้า ท่านไป ปรึกษา หารือ วาง โครงการณ์ของ สมาคม ศิษย์ เก่า สวนกุหลาบ ฯ ท่าน ที่ ได้ เข้า ประชุม คือ :-

๑. พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ (พระองค์เจ้า รัชนี แจ่มจรัส) มหาอำมาตย์ โท อุปนายก แผนก วรรณคดี ราช- บัณฑิตยสภา, สภานายก กรรมการ องคมนตรี ทรง เป็น ประธาน.

๒. พระยาประกิตกลศาสตร์ (รุณชิต กาญจนวณิชย์) มหาอำมาตย์ตรี อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม.

๓. พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ (วัน จามรมาน) มหาอำมาตย์ตรี อธิบดีศาลพระอาชญา กระทรวงยุติธรรม.

๔. พระยารามบัณฑิตสิทธิเศรณี (เซี้ยง สุวงศ์) มหาเสวกตรี อธิบดีกรมพระอาลักษณ์ กรมราชเลขาธิการ.

๕. พระยาอนุสาสนพณิชยการ (แฉล้ม คุปตาลักษณ์) อำมาตย์เอก เจ้ากรมกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงธรรมการ.

๖. พระปวโรพารวิทยา (บ๋อ เชิดชื่อ) อำมาตย์โท อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กระทรวงธรรมการ.

ก่อนการประชุมนี้ เสด็จในกรมผู้ทรงเป็นประธาน ได้ทรงแจกร่างข้อบังคับของสมาคมให้ดูก่อนแล้ว ฉะนั้นในวันประชุมนี้ก็เริ่มต้นตรวจแก้ไขเป็นข้อ ๆ ไป เมื่อจบแล้ว ที่ประชุมมอบให้พระปวโรพารวิทยา ติดต่อกับเสด็จผู้ทรงเป็นประธาน เพื่อนัดหมายการประชุมใหญ่ต่อไป.

* * * * *

วันที่ ๑๙ ธันวาคม เป็นวันสุดท้ายของการสอนภาคกลาง ท่านอาจารย์ใหญ่ได้เรียกนักเรียนประชุมหมดทั่วโรงเรียน ได้กล่าวถึง

๑. เรื่องเงินค่าเล่าเรียนภาคกลางที่นักเรียนยังค้างอยู่นั้น ให้นำมาชำระให้เสร็จภายในวันที่ ๗ มกราคม.

๒. เงิน ค่า เล่า เรียน ประจำ ภาค ปลาย สำหรับ ชั้น มัธยม ปีที่ หนึ่ง ถึง เจ็ด ให้ นำ มา ชำระ ให้ เสร็จ ภายใน วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ สำหรับ ชั้น มัธยม ปีที่ แปด ให้ นำ มา ชำระ ให้ เสร็จ ภายใน เดือน มกราคม มิ ฉะนั้น จะ ไม่ ให้ เข้า สอบไล่ ประจำ ปี.

๓. ใน ระหว่าง หยุด นี้ มี การ แข่งขัน กรีฑา เมื่อนักเรียน มาดูให้ ประพฤติ ตน ให้ เรียบร้อย รักษา กริยา วาจา ให้ สุภาพ และ อย่า ไป ดู ใน ที่ ๆ ต้อง ห้าม.

๔. ใน ระหว่าง หยุด ควร เล่า เรียน ด้วย ตน เอง บ้าง เพราะใน การ สอบไล่ ปี นี้ ต้อง สอบให้ ได้ คะแนน ร้อยละ ๕๕ จึง จะนับ เป็นสอบ ไล่ ได้.

๕ วันนี้ เป็น ที่ อัษฐิ นาย ร้อยตรี แอ๊ด สุจริตกุล จะ มา ถึงโดย รถไฟ ขบวน ๑๒.๐๕ นาฬิกา เพื่อให้ เป็นเกียรติยศ แก่ นายร้อยตรีแอ๊ด สุจริตกุล นักเรียน เก่า ผู้ที่ ได้ ทำ คุณ ความ ดี ไว้ แก่ โรงเรียน และ ชาติ ของ เรา และ เพื่อ ให้ นักเรียน ได้ มี โอกาสไป รับ อัษฐิ โรง เรียน ปิด ให้ ครึ่ง วัน.

ใน ตอน นี้ อาจารย์ ใหญ่ ได้ เลย แนะ นำ ให้ นักเรียน ช่วย กัน ทำ ความ ดี อัน จะ นำชื่อ เสียง มาให้ แก่ โรงเรียน และ ชาติ แม้ จะ ศูนย์ สิ้น ชีวิต ไป แล้ว พวก เรา ก็ไม่ ลืม ยัง สรรเสริญ และ ยกย่อง เสมอ.

*

การ ประชุม เช้า วัน นี้ ได้ เริ่ม แต่ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา เป็น พิเศษ

เพราะ เมื่อ เสร็จ การ ประชุมแล้ว ได้ เปิด โอกาส ให้ นักเรียน และ ครู ไป รับ อัษฐิ นาย ร้อยตรี เอ๊ด สุจริตกุล จาริกานุสร ๗๑ ซึ่ง จะ มา ถึง วัน นี้.

ดังนั้น พอใกล้ เวลา ๑๒.๐๕ นาฬิกา คณครูและ นักเรียน ของเรา จึ่ง ค่อย ๆ พา กัน ไป ถึง สถานี หัว ลำโพง เข้า ไป พา กัน คับคั่ง อยู่

ฉากสุดท้ายของชีวิตเอ๊ด

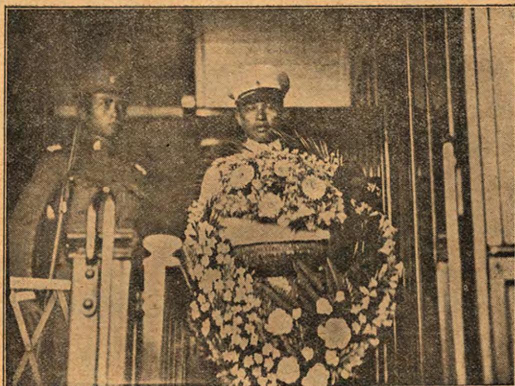
-ด้วยความอนุเคราะห์จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพ ฯ เดลิเมล์

ภายใน ชานชลา คอยรอ เวลา รถไฟด่วน สายใต้ ซึ่ง ความ จริงพวก เรา คอย รอ อยู่ ตั้ง แต่ วัน ที่ ๑๕ แล้ว เพราะ ได้ ทราบ ว่า เมื่อ คราว ที่ มหาอำมาตย์ โท พระยาสารศาสตร์ ศิริลักษณ์ จาริกานุสร ๕๙ ผู้ บัญชาการ รถไฟ ไป ราชการ ต่าง ประเทศ ขณะ ที่ อยู่ ใน ประเทศ อังกฤษ ได้ พบ กับ นาย ร้อยตรี แอ๊ด ฯ ใน ที่ ประชุม นักเรียน ไทย และ ขณะ ที่ อยู่ ใน อังกฤษ นั้นเอง นายร้อยตรีแอ๊ด ฯ ได้ ถึง แก่ กรรม เมื่อ เสร็จ การ ปลงศพ แล้ว เจ้า คุณจึงได้ รับ เอาอัษฐิ มาด้วย ซึ่ง ตัว ของ ท่าน เอง ได้ มา ถึง แต่ วัน ที่ ๑๕ แล้ว. ดั่งนั้น เมื่อ อัษฐิ ของ วีรบุรุษ แอ๊ด ต้องมาล่าช้า เพราะ พักลง ที่ ประจวบคีรีขันธ์ เสียก่อน นั้น จึงทำให้ พวกเรา พา กัน รอ คอย ด้วย ความ ร้อน รน จึ่ง ได้ พา กัน ไป ถึง สถานี ก่อน เจ้าหน้า ที่ เปิด ชานชลา ใกล้ เวลา รถจะ มา ถึง พวก เรา ก็เพิ่ม จำนวนมาก ยิ่ง ขึ้น เป็น ลำดับ ตลอด จน คณญาติ ของผู้ ตายก็มา พร้อม มูล กัน รวมทั้ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิ์ วัฒนวิสิษฐ์ ก็ ได้ เสด็จ มา ทรงรับ อัษฐิ ใน พระ ฐานะ ทรง เป็น พระญาติ ของ ผู้ตาย.

สมเด็จกรมพระสวัสดิ์ ฯ
เสด็จประทับณชานชลา

๑๒.๐๕ นาฬิกา รถไฟด่วนสายใต้ ก็เข้าเทียบชานชลา นายทหารนักบินผู้หนึ่ง ได้รีบเดิรไปยังรถโดยสารหลังหนึ่ง นำเอาหีบอัษฐิเดิรอย่างแช่มช้า ผ่านฝูงชนที่กำลังเงียบกริบคอยรออยู่ด้วยความสลด ในบางคณปรากฏเสียงร้องไห้ขจัดความเงียบเหงา ทำให้หวลไปคิดความตรงกันข้ามกับเมื่อเช้าวันที่เอ๊ดออกเดิรทาง และเสียงชโย! นั้น.

-ถ่ายโดยนายช่วง มีเดช

อัษฐิของวีรบุรุษเอ๊ด มีดอกไม้ของกรมอากาศยาน
และพวงมาลา 'สวนกุหลาบ ฯ' ครอบอยู่

นาย ทหาร ได้ นำ อัษฐิ ไป ขึ้น รถ อีก กระบวน หนึ่ง ซึ่ง เตรียม ไว้ พร้อม เบน พิเศษ ที่ จะ ไป ดอนเมือง ได้ จัด หีบ อัษฐิ วาง ไว้ บน ตลุ่ม มุกด์ มี ดอกไม้ คลุม ครอบ สมเด็จ ฯ กรมพระ ฯ ผู้ ทรง เบ็น ประธาน ได้ เสด็จ ไป ทรง เยี่ยม อัษฐิ เบ็น คน แรก แล้ว คณ เรา ซึ่ง มีท่าน อาจารย์ ใหญ่ เบ็น หัวหน้า ได้ นำพวง มาลา ไป วาง เคารพ ครอบ ลง บน หีบ อัษฐิ อีก ชั้น หนึ่ง แล้ว ต่าง คน ก็ เรียง ราย กัน ขึ้น ไป คำนับ ที ละคน จน ตลอด ทั่ว กันหมด เนื่อง จาก ความ เนืองแน่น ของ ผู้ ไป รับ ซึ่ง ส่วน มาก คือ คณ ของ เรา เจ้าหน้าที่ จึง ได้ ย้าย ที่ ไป ยัง รถ อีก หลังหนึ่ง ทำให้ที่ ทาง กว้างขวาง ขึ้น คณ ของเรา ที่ ได้ คำนับ อัษฐิ แล้ว ได้ พา กัน กลับ ก็ มี และ ที่ ได้ ตาม อัษฐิ ไปสู่ พิธี ณ ดอนเมือง ก็ มี มาก.

อนึ่ง ใน การ ปลง ศพ ที่ กรุงลอนดอน นั้น เรา เข้า ใจ ว่า คง จะ เบ็น การ ใหญ่ โต มาก เรา จะ ได้ ทราบ ตาม ข่าว ต่อไป นี้ ซึ่ง เบ็น ใจความ ตอน หนึ่ง ของท่าน อาจารย์ สัตตัน มีมา ยัง ผู้เขียนข่าว นี้ :—

THERE would be fifty Siamese students at Second Lieutenant Aat's cremation at Golders Green. The Minister and Princess Damras received the three high officials who came to represent the Royal Air Force, and any other persons of note. There was a lovely wreath of roses from the Suan Kularb Old Boys, and Mrs. Sutton and I gave one of pale blue forget-me-nots and pink roses in the shape of the School Crest, with the School Colours in the shape of a knot of ribbons. The inscription said:—

"With love and Pride, from Aat's old School, SUAN KULARB COLLEGE."

เรา หมด เรื่อง ที่ จะ กล่าว แล้ว เพราะ มิ รู้ ที่ จะ พูด อย่างไร ถูก นอก จาก ขอ เชิญ พระราช นิพนธ์ รัชชกาล ที่ หก มา ลง ประกอบ ไว้ ดังนี้ :—

๏ ประวัติ วีรบุรุษไซร้ เตือนใจ เรานา
ว่า อาจจะ ยัง ชนม์ เลิศ ได้
และ ยาม จะ บรรลัย ทิ้ง ซึ่ง
รอย บาท เหยียบ แน่น ไว้ แทบ พื้น ทราย สมัย ฯ

*

อนึ่ง ใน การ สร้าง พวง มาลา ครั้ง นี้ เรา มี เงิน เหลือ ถึง แปด บาท เป็น จำนวน ที่ เหมาะ แก่ การ รับ หนังสือ บันทึก ของ สมาคม วรรณคดี เรา จึ่ง ได้ จัดการ บอก รับ หนังสือ ขึ้น ไว้ เป็น ที่ ระลึก ถึง ผู้ ตาย ต่อไป.

* * * * *

วันที่ ๒๒ ธันวาคม เป็น วัน กรีฑา ประจำ ศก นี้ คง แข่งขัน กันที่ สนาม ของ โรงเรียน เรา ตั้ง ต้น เวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา มี ผู้ คน มา ดู กัน อย่าง ล้นหลาม ทั้ง ข้าราชการ บุตร ภรรยา ประชาชน ลูกเสือ และ นักเรียน เวลา ประมาณ ๑๗.๐๐ นาฬิกาเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ทอด พระเนตร และ พระราชทาน รางวัล.

(ก่อน ที่ จะ เล่า ต่อ เรา ขอ นำ ข่าว หนังสือ พิมพ์ บาง ตอน ของ บาง ฉะบับ มา นำ ลง ไว้ เพราะ ไม่ อยาก จะ เล่า เอง)

Altogether thirty-eight events were decided, some of the racing being very closely contested. One of the tug-of-war events provided a most

-ถ่ายโดยโรงเรียนเพาะช่าง

พวกที่ทำความรื่นเริงตลอดเวลาในการกรีฑาศกนี้

thrilling pull. The pole - jump was a spectacular affair, and the best run race of the day was the 800 metres in the Boys' Senior division, won by Prasert of Suan Kularb. Prasert ran a magnificent race. He held himself back in the first three rounds, being content to follow the pace set by the other runners, but in the last lap he made a magnificent effort and finished an easy first with a sharp sprint.

A great deal of amusement was provided by a group of Suan Kularb supporters, who occupied the central part of the school building, facing the Royal Pavilion. They wore large parti-coloured top hats in the school colours, pink and blue, and under an efficient conductor, sang snatches of songs and performed organised handclapping to cheer on their competitors. The concerted evolutions with the coloured hats also provided an amusing spectacle. Finally, they suspended a banner with a strange device from a row of balloons, later letting it waft itself into the blue over the ground, and they continued to send up other smaller flags and favours in the same way throughout the afternoon. Their activities lent a most welcome air of gaiety to the proceedings, and one must congratulate them on their initiative.

— จากหนังสือพิมพ์บางกอกไทมส์

Apart from the august presence of the Ruler and leaving out the thrills of the contests, the most spectacular sight of the day was the performance of the senior boys of the Suan Kularb School as they encouraged their colleagues and applauded the winners. Their fancy hats glittered in the sun as their heads wave in the air in rythmic answer to the music of their band and their concerted clapping of hands and communal cheering filled the air.

The energetic youths of Suan Kularb School had prepared a huge placard bearings the words "Long Live The King!," supported by toy balloons and this floated over the heads of the crowd as his Majesty was seated.

— จากหนังสือพิมพ์บางกอกเดลิเมล์

นักเรียน สวนกุหลาบ หมู่ หนึ่งรวมทั้ง นักเรียน เก่าและใหม่ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน (ความ จริง ๒๐๐ คน_ผู้ รวบ รวม) แต่ง ตัว ชุด ขาว สวม หมวก สี ชมภู อ่อน ซีก หนึ่ง น้ำ เงินอ่อน ซีก หนึ่ง ยืน เข้า แถว เรียง แปด ตรง ศูนย์ กลาง หน้า โรงเรียน สวนกุหลาบ ร้อง เพลง โยก ตัวไปมา ตบมือ พร้อม ๆ กันเบนหมู่ ถอดหมวกใส่หมวก ตลอดเวลา.

เมื่อ จวน จะ ถึง เวลาเสด็จ นักเรียน เหล่านี้ ได้ ปล่อย ตัว หนังสือที่ เขียน ว่า "ทรง พระเจริญ" ลอยอยู่ ตรง หน้าแถว ของ นักเรียนหมู่ นั้น โดย เอา ลูกโป่ง สี แดง ขนาด ใหญ่ ดึง ป้าย นั้น ขึ้น ไป ครั้น เสด็จ มา ถึง แล้ว ประมาณ ๕ นาที ก็ ปล่อย ป้าย นั้น ลอย ขึ้น ไป บนอากาศ พร้อม กับ ส่ง เสียง ถวาย พระพร.

นักเรียน ทั้งหลาย ที่ ไป ดู เมื่อเห็นป้าย "ทรง พระเจริญ" ลอย ขึ้น สู่ อากาศ ก็ พา กัน แหงน ตาม และ ตบมือ ส่ง เสียง ร้อง ไชโย เป็น ที่ ครึกครื้น และ ใน ระยะ ติด กัน ได้ ปล่อย ลูกโป่ง ผูก สี ทีมฟุต-บอลล์ มิตราถ้วยและโล่ห์ ที่โรงเรียน สวนกุหลาบได้ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ หลาย อย่าง ขึ้น ไปอีก.

-จากหนังสือพิมพ์ไทย

At the conclusion of the Sports some of the successful schools organized regular processions and marched off, that of Suan Kularb being conspicuous in that it was a torchlight march and headed by the scouts band. This school, likewise, somewhat distinguished itself by wearing top-

hats in pink and blue and chanting at intervals, while it made quite a display by means of balloons with flags attached.

—จากหนังสือพิมพ์สยาม ออฟเซอรเวอร.

ผล ของ การ แข่ง ขัน เราได้ รับ พระราชทาน ถ้วย รางวัล รวมทั้ง สี่ รุ่น และ โล่ห์ คะแนน รวม สำหรับ รุ่นใหญ่ เป็น อัน ว่า สำหรับการ กีฬา ศก นี้ เรา ได้ รับ พระราชทาน รวม ทั้งสิ้น **แปด** รางวัล ดั่ง ต่อไป นี้:—

๑. ตะกร้อ วง ใหญ่ ถ้วย ของ มหาอำมาตย์ตรี พระยาปรีชา นุสาสน์ ผู้ บังคับการ วชิราวุธวิทยาลัย ได้ เป็น ปีที่ สอง.

๒. ตะกร้อ วงเล็ก ถ้วย ของ นาย ยิ้ม ศรีหงส์ โรงพิมพ์ ศรีหงส์ ได้ เป็นปี ที่สอง.

๓. ตัดตนส่วนห้อยโหน ถ้วยของมหาอำมาตย์โท เจ้าพระยา สุธรรมมนตรี ได้ เป็น ปี ที่ สาม เป็น กรรมสิทธิ์.

๔. ญูญิตสู ถ้วยของมหาอำมาตย์โท หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ อาจารย์ ใน จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ได้ เป็น ปี ที่หนึ่ง เป็น ถ้วย ใบ ใหม่.

๕. มวย รุ่น ข. น้ำหนัก ไม่ เกิน ๘ สะโตน ถ้วย ของ ท่าน เดวิด อี. ก๊อฟแมน อัครราชทูต อเมริกัน ประจำกรุงสยาม เป็น ปี ที่ หนึ่ง เป็น ถ้วยใบใหม่.

๖. มวย ฝรั่ง รุ่น จ. น้ำหนัก ไม่ เกิน ๕ สะโตน ๑๒ ปอนด์ ถ้วย ของ นาย จ. แมตถิว ได้ เป็น ปี ที่หนึ่ง.

๗. กรีฑา คะแนน รวม ทั้ง สี่ รุ่น ถ้วย ของ พระเจ้า บรมวงศ์ เธอ กรมหมื่น วิวิธรวรณปรีชา เรา ได้ คะแนน ๕๕ ครึ่ง โรง- เรียน ที่ สอง ได้ ๕๓ คะแนน เป็น ปี แรก ที่ ได้ ถ้วย นี้ เป็น ถ้วย ใบ ใหม่.

๘. กรีฑา รุ่นใหญ่ โล่ห์ ของ ท่าน ดร. ร. อัสมิส อัครราชทูต เยอรมัน ประจำ กรุงสยาม เรา ได้ คะแนน ๒๓ ครึ่ง โรงเรียน ที่ สองได้ ๑๙ คะแนน เป็น ปี แรก ที่ ได้ โล่ห์ นี้ เป็น โล่ห์ ใหม่

รางวัลสำหรับบุคคล ฉะเพาะ การกรีฑา ปรากฏ ผลดังต่อไปนี้ :–

รุ่น เล็ก ที่ สุด

วิ่ง เก็บ ของ รางวัล ที่ หนึ่งได้ แก่ นายจำลอง วินทวามร สถิติ ๒๖.๘ วินาที เร็ว กว่า สถิติ เดิม จึ่ง นับ เป็น ยอด เยี่ยม.

รุ่น เล็ก

วิ่ง ผลัด ทาง ตรง ระยะ ทาง ๘๐ เมตร ได้ ที่ สาม จึ่ง เป็น แต่ เพียง ทำ คะแนนให้ แก่โรงเรียน ๓ คะแนน.

รุ่น กลาง

วิ่ง เร็ว ระยะ ทาง ๑๐๐ เมตร นาย บรรจง ศรีสนธิ์ ได้ ที่ สอง.

วิ่ง ผลัด ทาง ตรง ระยะ ทาง ๘๐ เมตร ได้ ที่ สอง จึ่ง เป็น แต่ เพียง ทำ คะแนนให้ แก่โรงเรียน ๕ คะแนน.

วิ่ง ผลัด รอบ สนาม ระยะ ทาง ๒๐๐ เมตร ได้ ที่ สาม จึ่งเป็นแต่ เพียง ทำ คะแนนให้แก่โรงเรียน ๓ คะแนน.

วิ่ง ทน ระยะ ทาง ๔๐๐ เมตร นาย ตะออ ทวิสุวรรณ ได ที่ สอง.

วิ่ง เปี้ยว แพ้ ใน รอบ สุด ท้าย จึ่งเป็น แต่ เพียง ทำคะแนนให้แก่ โรงเรียน ๕ คะแนน.

ชักคะเย่อ แพ้ ใน รอบ สุด ท้าย จึ่ง เป็น แต่ เพียง ทำ คะแนน ให้ แก่โรงเรียน ๕ คะแนน.

รุ่น กลาง นี้ เป็น รุ่น ที่ เรา มี ความ หวัง มาก กว่า รุ่นใด ๆ ทั้ง หมด แต่ กลับ พลาด ไป อย่าง ผิดคาด คะแนน เป็น ที่ สอง คือ ๒๔ คะแนน ต่าง กับโรงเรียน ที่ หนึ่ง เพียง คะแนน เดียว น่าเสียใจ มาก หากว่า เรา ได้ ที่ หนึ่ง อย่างใด สัก อย่าง หนึ่ง เรา ก็ จะ ได้ ถ้วย คะแนน รวม ของ รุ่น นี้ อย่าง เด็ดขาด คิด แล้ว ใจ หาย !

รุ่น ใหญ่

วิ่ง เร็ว ระยะ ทาง ๑๐๐ เมตร นาย บรรจง ศรีสนธิ์ มา เป็น ที่ สี่ จึ่ง ไม่ได้ ทำ ประโยชน์ อย่างใด เลย.

วิ่ง ผลัด รอบ สนาม ระยะ ทาง ๔๐๐ เมตร เป็น ที่ หนึ่ง ใน เวลา ๔ นาที ๑.๔ วินาที ผู้ เข้า แข่ง ขัน คือ นาย เบี้ยน ภาสะวณิช

นาย เทียบ บูรณสิงห์ นาย ประเสริฐ พลชาติ และ นาย พนัศ จุฑานนท์.

วิ่ง ทน ทาง ๘๐๐ เมตร นาย ประเสริฐ ศรีพยัคฆ์ ได้ ที่ หนึ่ง ทำ เวลา ๒ นาฑี ๒๓ วินาฑี.

วิ่ง ข้าม รั้ว นาย สวง ศรีศกุน ได้ ที่ สอง.

กระโดด ค้ำ นาย รอดนี จอหุนสัน ได้ ที่ สอง.

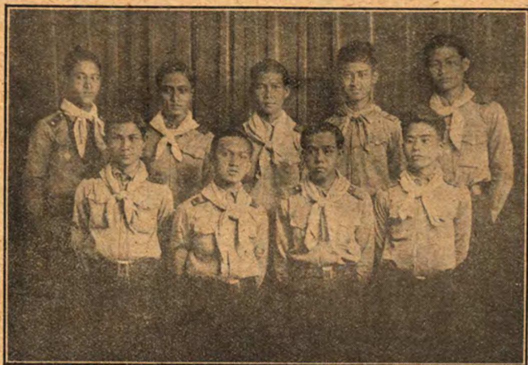
ชักคะเย่อ แพ้ ใน รอบ ก่อน รอบ สุด ท้าย จึ่ง ทำ คะแนนให้ แก่ โรงเรียน คะแนน ครึ่ง.

ทิ้ง น้ำหนัก นาย ชลอ มีชูอรรถ เป็น ที่ สาม จึ่ง ทำ คะแนน ให้ แก่ โรงเรียน ๒ คะแนน.

รวม รุ่นใหญ่ เรา ได้ ๒๓ คะแนน ครึ่ง เป็น ที่ หนึ่ง โรงเรียน ที่ สอง ได้ ๑๙ คะแนน.

* * * * *

วันที่ ๒๓ ธันวาคม แผนก อุปนายก กรรมการ จัดการ ลูกเสือแห่ง สยาม ได้ ประกาศ ผล ของ การ สอบไล่ วิชชา ลูกเสือ พิเศษ แผนกนำ ทาง ตาม ที่ ได้ อบรม กัน มา แล้ว เป็น เวลา สามเดือน นั้น โรงเรียน เรา ได้ จัดการ ส่ง เข้า อบรม เพียง สิบ คน เท่า ที่ กระทรวง ได้ บ่ง จำนวน ไว้ ผล ของ การ สอบ พวก เรา ไล่ ได้ สี่ คน ได้ เป็น ที่ หนึ่ง ของทั้งหมด ทุก โรงเรียน คือ นาย หมู่ลูกเสือตรี โสมพงศ์ รัชตะรัตน อีก สามคน รองลงมา คือ ลูกเสือเอก ประทิน บีติวรรณ ลูกเสือ เอก ชวนชม มุสิกานนท์ และ ลูกเสือ เอก จำนง หุตานนท์ ลูกเสือ

-ถ่ายโดยนางเล้งอ๊าร์ต

คุณ ลูกเสือ นำ ทาง ของ โรงเรียน เรา แถว บน จาก ซ้าย ไป นายหมู่ลูกเสือตรี โสมพงศ์ รัชตะรัตน ซึ่ง สอบไล่ ได้ เป็น ที่ หนึ่ง ของ ทั้ง หมด ลูกเสือเอก สมาน มันตาภรณ์ ลูก เสือเอก จินดา พรหมกสิกร ลูกเสือสำรอง โกวิท หงสเวส ลูกเสือเอก จำนง หุตานนท์ แถวล่าง ลูกเสือเอก อำไพ ชัยบำรุง ลูกเสือเอก ชวนชม มุสิกานนท์ ลูกเสือเอก ประทิน ปิติวรรณ และ ลูกเสือเอก ประดิษฐ์ พณิชยการ

ที่ เข้า สอบ ทั้ง สิ้น ๒๑๗ คน สอบไล่ ได้ ๔๒ คน ดั่ง นั้น การ ที่ นาย โสมพงศ์ ฯ ได้ เป็น ที่ หนึ่ง เช่นนี้ จึ่ง เป็น ที่ น่า ชื่น ชม มาก.

* * * * *

ใน เดือน นี้ นักเรียนได้ พา กันไปฟังธรรมใน อุโบสถวัดราชบุรณะ ตาม ระเบียบ ดั่ง นี้ :—

ชั้น มัธยม ปีที่ ห้า และ หก	วันที่ ๑	ธันวาคม
ชั้น มัธยม ปีที่ แปด	วันที่ ๘	ธันวาคม
ชั้น มัธยม ปีที่ เจ็ด	วันที่ ๑๕	ธันวาคม
ชั้น มัธยม ปีที่ ห้า และ หก	วันที่ ๑๖	ธันวาคม

* * * * *

เนื่อง จาก การ แต่ง หนังสือ ไทย ใน เวลา นี้ มี ผู้ เอา ใจ ใส่ มาก สมเด็จ พระเจ้า บรมวงศ์ เธอ กรม พระยา ดำรง ราชานุภาพ ทรง ปรารถนา จะ บำรุง การ แต่ง หนังสือ ไทยให้ ดี ขึ้น กว่า ที่ เป็น อยู่ใน บัด นี้ จึ่ง ทรง ดำริ ตั้ง สมาคม ขึ้น ซึ่ง จะ ให้ ชื่อ ว่า 'สมาคม วรรณ คดี' การ ตั้ง สมาคม นี้ อยู่ใน ขั้น ทดลอง กำหนด ว่า จะ ทำ การ ทดลอง ราว สาม เดือน ใน ชั้น ต้น นี้ สมเด็จ พระเจ้า บรมวงศ์เธอ กรมพระยา ดำรง ราชานุภาพ ได้ ทรง เชิญ ผู้ที่ เป็น นักนิพนธ์ และ ผู้ที่ เอาใจใส่ เชิงนิพนธ์ มา ประชุม กัน สิบห้า คน คือ พระราชวรวงศ์ เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ธานีนิวัต หม่อมเจ้า หญิง สิบพันพานเสนอ โสณกุล หม่อมเจ้า หญิง พูนพิศ-มัย ดิศกุล เจ้าพระยา ธรรมศักดิ์ มนตรี พระยา อนุมานราชธน พระยา อุปกิตศิลปสาร พระ ราชธรรม นิเทศ พระ พินิจ วรรณการ พระ ธรรมนิเทศ ทวยหาญ พระ สารประเสริฐ พระ วรเวทย์พิสิฐ หลวง วิจิตรวาทการ ศาสตราจารย์ ศาสตรี และ ขุน วิจิตรมาตรา

เป็น ที่ น่า ยิน ดี มาก ที่ นัก นิพนธ์ คณ นี้ มี นักเรียน เก่า ของ เรา หลาย ท่าน ด้วย กัน และ ที่ ยินดี มาก ที่ สุด ก็ คือ สมาคม นี้ จะ ได้ สำเร็จ ขึ้น เพื่อ ประโยชน์ ของการ แต่ง หนังสือ ใน ชั้นต้น นี้ สมาคม มี ความ ยินดี เปิด โอกาสให้ ทุก ๆ ท่านไต่ถาม ปัญหาใด ๆ อันเกี่ยวด้วย สมาคม ได้ อย่าง เปิด เผย โดยให้ มี หนังสือ ถึง อำมาตย์ เอก พระ ราชธรรมนิเทศ ที่ ราชบัณฑิตยสภา.

* * * * *

เรา มี ความ เสียใจ อย่าง มาก ที่ ขอ แจ้งให้ ทราบ ว่า นาย อรรถ อัศวนนท์ นักเรียน เก่า ของ เรา ผู้ หนึ่ง ได้ ถึง แก่กรรม เสีย แล้ว.

นายอรรถ ฯ เกิดวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๑ เป็นนักเรียนโรงเรียน สวนกุหลาบ วิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๖๒ สำเร็จ มัธยม บริบูรณ์ พ.ศ. ๒๔๖๗ เข้าโรงเรียนกฎหมาย พ.ศ. ๒๔๖๘ – สอบได้กฎหมายภาค ๑ พ.ศ. ๒๔๗๐.

เคย รับ ราชการ กรม ร่าง กฎหมาย กระทรวง ยุตติธรรม แล้ว มา รับ ราชการใน กอง ค้น กฎหมาย ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ จน กะทั่ง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๔ เวลา ๑๙.๓๕ น. จึ่ง ถึง แก่ กรรม ด้วย โรค ภายใน ที่ บ้าน ตรอก ต้น มะยม ถนน จักรพงษ์.

นาย อรรถ อัศวนนท์ เป็น บุตรชาย คน ที่สอง ของ พระยาวิศิษฎ ธรรมธาดา และ คุณหญิง อายุ ย่าง เข้า ๒๔ ปี ยัง ไม่ มี ภรรยา และ ยัง ไม่ได้ อุปสมบท มี นิสสัย สุภาพ เรียบ ดี ญาติ มิตร มี ความ ชอบ

พอรักใคร่มาก เคยเป็นนักประพันธ์ ได้เคยส่งเรื่องมาลงหนังสือนี้เนือง ๆ มีความรู้ในวิชชากฎหมายและภาษาอังกฤษดี มีความละเอียดละออในทางการเงินเป็นพิเศษ เป็นบุตรที่บิดามารดารักใคร่ไว้วางใจเป็นอันมาก เคยเป็นผู้จัดการในหนังสือกฎหมายต่าง ๆ ของบิดา เพราะฉะนั้นเมื่อนายอรรถ อัศวนนท์ มาด่วนถึงแก่กรรมเสียเมื่ออายุยังน้อยเช่นนี้ จึ่งเป็นที่เศร้าโศกสลดใจแก่ญาติมิตรอย่างสุดซึ้ง.

* * * * *

ในการที่นักเรียนเก่าและใหม่ของเราได้ช่วยเหลือกันแสดงการรื่นเริงในวันกรีฑานั้น นายเจ็งฮ้อ วรรธนะสาร ได้เป็นหัวหน้าจัดการทุกอย่าง ได้มีการเรี่ยไรเงินจากนักเรียนเก่าและใหม่เพื่อนำไปใช้จ่ายในการนี้ ได้สำเร็จประโยชน์ไปแล้วโดยเรียบร้อย เราขอแสดงความยินดีในความสามัคคีระวางพวกเราและขออนุโมทนาในส่วนกุศลที่คณของเราได้ช่วยเหลือกัน ไม่แต่เพียงออกแรงเท่านั้น เรายังได้ออกทรัพย์ช่วยเหลือ ซึ่งรวบรวมได้เป็นจำนวนมากเกินคาด และเราก็ได้พยายามประหยัดใช้แต่ในสิ่งที่จำเป็นที่สุด จึ่งขอแสดงรายการไว้เพื่อความบริสุทธิ์ ดั่งต่อไปนี้:—

รายรับ	จากคณนักเรียนเก่า ๕๓๒ ราย	๑๑๕.๓๖	บาท
	จากคณนักเรียนใหม่ ๒๒ ชั้น	๒๒.๕๐	บาท
	รวมรับ	๑๓๗.๘๖	บาท

รายจ่าย	ค่า หมวก ๒๐๐ ใบ	๖๐.๐๐	บาท
	ค่า คบ ไฟ	๑๒.๘๐	บาท
	ค่า แพร	๓.๕๐	บาท
	ค่า ลูก ปลา	๕.๕๐	บาท
	ค่า ดอก ไม้	๒.๔๐	บาท
	ค่า เชือก เกลียว	๑.๐๐	บาท
	ค่า น้ำ	๓.๒๕	บาท
	ค่า กระดาษ พิมพ์ บท เพลง	๑.๒๕	บาท
	ค่า ใช้ จ่าย เบ็ดเตล็ด	๓.๕๐	บาท
	รวมจ่าย	๙๓.๒๐	บาท
	คงเหลือ	๔๔.๖๖	บาท

เงิน สี่สิบสี่ บาท หกสิบหก สตางค์ ที่ เหลือ นี้ ท่าน อาจารย์ ใหญ่ ได้ รับ ไว้ แล้ว โดย ถูก ต้อง เพื่อ เป็น เงิน ทุน สำหรับ จัดการ รื่นเริง ต่อ ไป อนึ่ง นอก จาก การ ช่วย เหลือ ดั่ง กล่าว แล้ว นั้น หม่อมเจ้า ฉันทนากร และ หม่อมเจ้าเจตนากร วรวรรณ ยัง ได้ ประทาน น้ำต้ม ผล มะตูม มา ช่วย เหลือ หนึ่ง หม้อ ใหญ่ ขอ ขอบ พระทัย ยัง ทั้งสอง ท่าน ด้วย.

เลขยานนท์

ห้างเซ่งชง

ประตูสามยอด

โทรศัพท์ ๒๑๒๓ พระนคร

จำหน่าย หมวก เสื้อ กางเกง รองเท้า และเครื่องแต่งตัวต่างๆมากมาย หลายชะนิด มีทั้งเครื่องแต่งตัว ธรรมดา และเต็มยศ รูปทรงสวยงามทันสมัย ฝีมือดี ใช้ทนทาน ราคาถูก ท่านใช้แล้วจะต้องติดใจ

อนึ่งเสื้อที่ห้างนี้ ห้างรับรองว่าถูกกว่าที่อื่น เนื่องด้วย ห้างได้ สั่งผ้ามา จาก เมือง นอก โดยตรง และตัดคราวหนึ่งๆ เป็นจำนวนมากๆ เสื้อที่ห้างนี้ตัดมีทุกขนาด ผู้ซื้อเลือกได้ตามความพอใจไม่ต้องเสียเวลาวัดตัว เครื่องแบบลูกเสือมีพร้อม

ยาย้อมผมตรานางฟ้า

ประดิษฐ์จิตตกิจ

จะชุบตัวท่านให้หนุ่มพ้อ และสาวพริ้ง

แม้ท่านใช้ย้อมผมเพียงครึ่งขวด วิธี ใช้ยานี้ง่ายดาย ไม่ต้องตั้งไฟให้ลำบาก รับรองว่าจะไม่ทำให้หมอน เปื้อน เปรอะ ผู้ที่เคยใช้แล้วต่างชมเปาะ ว่า ยา นี้ ดี วิเศษ ถ้าไม่ จริง ยินดี คืนเงินให้ทันที โปรดจำชื่อ ตรานางฟ้า ไว้ให้แม่นยำ

ห้างโฮโซแอนโก ถนนหลังวังบูรพา เป็นเอเยนต์

พิมพ์ในกรุงเทพพระมหานคร โดยโรงพิมพ์ "เดลิเมล์" ถนนสี่พระยา สำหรับ หลวงวิศาลดรุณกร บรรณาธิการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เจ้าของ ๑๖/๑๐/๗๔